UNIVERSITAS

Norges største studentavis | Utgave 28 årgang 80 | www.universitas.no | Torsdag 26. november 2026

SIO SIN VAKSINEPRAKSIS KAN VÆRE ULOVLIG



Nyhet s. 4–5

STORE KUTT VED AHO



Nyhet s. 15

HVORDAN FÅ SEG KJÆRESTE I OSLO?



Nyhet s. 12–13

FØRST STEINRAS SÅ KALDTVANN SÅ KAKERLAKKER



Nyhet s. 6

LEDER OG KOMMENTAR

UNIVERSITAS

Ansvarlig redaktør:	**Ingemar Stirling Gundersen**
stirlingingemar@gmail.com	901 70 672
Nyhetsredaktør:	**Ella Jørgenvåg Svendsen**
eljs@hotmail.no	941 27 058
Fotosjef:	**Shilan Sari**
Desksjef:	**Emilie Sveinsson**
Nettredaktør:	**Emil Kvebæk Øvretveit**
Uttegner:	**Emilie Sveinsson**
Uttegner:	**Maria Mogens Bø**
Uttegner:	**Thea Ugland Engen**
Uttegner:	**Fabian Lenschow**
Uttegner:	**Sigurd Graaberget**
Deskjournalist:	**Åsne Skeie**
Korrektursjef:	**Mia Huse**
Daglig leder:	**Maryam Amini**
Besøksadresse:	Moltke Moes vei 33
Post:	Boks 3 Blindern, 0313 Oslo
Epost:	universitas@universitas.no
Nettside:	www.universitas.no

REDAKTØRANSVAR

VT VELFERDSTINGET I OSLO OG AKERSHUS

- *Universitas er en avis for og av studenter for lærestedene tilknyttet Studentsamskipnaden SiO.*
- *Universitas arbeider etter Vær varsom-plakatens regler for god presseskikk.*
- *Universitas støttes av Velferdstinget, som står uten redaksjonelt ansvar.*

En ansvarsfraskrivende studentsamskipnad



Ingemar Stirling Gundersen,
Ansvarlig redaktør

Se for deg at du flyttet til Oslo sommeren 2025. Ny student i hovedstaden, klar for alle fine ting studenttilværelsen i tigerstaden har å by på. Du flytter inn i en bolig fra Studentsamskipnaden SiO. Kanskje en som ligger sentralt i Oslo med tilgang til både buss, trikk og T-bane? Kanskje Carl Berner studenthus?

«Frister det yrende utelivet på Grünerløkka, det trivelige lokalmiljøet på Torshov og Sagene eller grøntområdene i Ola Narr-parken?» skriver SiO selv om studenthuset. Et rungende ja til alt, tenker du. Leiekontrakten er signert. Du føler deg heldig siden hver sommer i Oslo har vært preget av stor studentboligmangel, og som det var rett før studiestarten din i august 2025: 6198 studenter i kø.

I oktober samme høst skjer det så et steinras rett bak studenthuset. Bygget ble ubeboelig i en uke. Heldigvis var SiO så sjenerøse at de delte ut 1000 kroner til hver av beboerne for å kjøpe livsnødvendigheter og ga dem gratis sengeplass på Radisson Blu Alna. I 2021 varslet Plan- og bygningsetaten om faren for et slikt ras. Selv om SiO i 2022 fjernet de løse masser, ble den siste visuelle kontrollen gjennomført i 2025 og ingen beboere ble informert om faren.

Skru klokken frem ett år, og problemene ved Carl Berner studenthus har ikke blitt færre. Bare dette semesteret har Universitas skrevet om flere problemer som har oppstått ved studenthuset: I underkant av ti fungerende vaskemaskiner på over 300 studenter, mangel på varmtvann i dusjen og nå også kakerlakker i studenthuset.

Hvis du trodde at boadressen Hasleveien 11 var den eneste roten til intriger med SiO, tar du sannelig feil. Vi har tidligere skrevet om frustrasjonen på Nydalen studentby angående vaktmestere som tar seg inn i leiligheter uten avtale, heiser som er i ustand flere dager i uken og søppel som blir revet i stykker og spredt rundt av måker. Dette føyer seg inn i rekken problemer SiO har som vi har skrevet om det siste året. SiO ønsker fremdeles, til tross for massiv protest, å vingeklippe uavhengigheten til Schulz hus, og i ukens avis kan man lese om at de ikke klarer å forklare hvorfor vaksinene de tilbyr er overprisede, til tross for at overprising kan være i strid med legemiddelloven.

Hva er svarene fra SiO på disse hendelsene? Man skulle jo trodd at studentsamskipnaden gikk over stokk og stein for å beklage seg og løse sine egne problemer. Her er et knippe utvalg fra svarene vi har mottatt: «Vi erkjenner at vi burde ha informert beboerne tidligere om utfordringene og de forventede konsekvensene. Det beklager vi», «Det er PayPerWash som står for service på vaskeriene, og som håndterer slike henvendelser», og «I enkelte tilfeller kan behandlingstiden bli lengre når det er behov for inspeksjoner i flere boliger, eller koordinering med eksterne leverandører». Alle skrevet på e-post.

En slik kommunikasjon rundt store, vesentlige problemer er useriøs og lite tillitsvekkende. Det minste SiO kan gjøre, er å behandle oslostudentene med respekt. Vær transparente, ta henvendelsene på alvor og finn tid til å ivareta oslostudentenes velferd, heller enn å være usynlig og utilgjengelig når dere driter dere ut igjen og igjen og igjen.



Arkivaren av Åsne «Sniper'n» Skeie

Arkivaren


UNIVERSITAS

Evakuert: Store deler av studenthuset er fortsatt sperret FOTO: Ivo Ek

Steinras

Studentbeboere etter ras: – Jeg hadde aldri flyttet inn

Flere er misfornøyde med SiO etter et steinras søndag kveld. Når beboerne får vende tilbake til Carl Berner Studenthus, er usikkert.

Savner du spenning i hverdagen?

«Her bor du like ved et av Oslos mest pulserende knutepunkter. Frister det yrende utelivet på Grünerløkka, det trivelige lokalmiljøet på Torshov og Sagene eller grøntområdene i Ola Narr-parken? Fra Carl Berner Studenthus har du alt i gåavstand». Slik beskriver Studentsamskipnaden (SiO) studentboligene sine på Carl Berner. At dette er stedet for studenter som setter pris på å ha naturopplevelser i umiddelbar nærhet, kan vi bekrefte. I oktober i fjor kunne man som SiO-leietager på Carl Berner for eksempel oppleve steinras på nært hold. To år tidligere hadde Plan- og bygningsetaten varslet SiO om løsmasser ved studenthuset, og at det var fare for at deler av blokka kunne rase sammen. SiO valgte imidlertid først å varsle beboerne om rasfaren i samme øyeblikk som at alle måtte evakueres som følge av et lokalt ras rett ved siden av studenthuset. SiOs strategi er ikke til å ta feil av: Det gjelder å ha is i magen og ta ting som de kommer.

Universitas, 30.10.2025


UNIVERSITAS

REAGERER: Dusjen til Sveinsen er oftere kald enn varm FOTO: Kristian Horpestad

Studentboliger

Ett år etter steinraset: Nå raser studentene over kaldt vann i dusjen.

Gå for en kalddusj hos SiO

For den naturglade student bør ikke is i magen-strategien være den verste måten å innrette seg på. Et år senere kunne beboerne på Carl Berner oppleve is i hodet også, etter at boligene i november i år plutselig ikke hadde varmtvann. «Jeg tok nettopp en icebucket challenge i dusjen», skrev en beboer på studenthusets Facebook-gruppe. En annen tok i bruk svamp og kokte varmt vann i en kjele for å få vasket seg. I samme ombæring ble det også kjent at flere av vaskemaskinene hadde vært i ustand siden steinraset. Sjenerende kroppslukt er jo som kjent også en del av naturen. Når det gjelder studenthusets nærhet til «yrende uteliv», kan vi på side 6 i inneværende utgave av Universitas orientere om veien til yrende inneliv er enda kortere: Siden juni i år har det nemlig vært rapportert om kakkerlakker i flere av hyblene. Å bo her føles nok som «å være ute selv om man er inne», som arkitektene liker å si. Til den nette sum av 6800-9800 kroner i måneden.

Universitas, 05.11.2026



ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

Frigjøringen ved å anmelde

Min voldtektsanmeldelse ble henlagt på bevisets stilling. Jeg angrer likevel ikke. For en anmeldelse kan ha en verdi som ikke kan måles i en domfellelse.



Voldtekt

Aëla Kervarec,
journalist i Universitas

Det er enkelte samtaler man husker bedre enn andre. Jeg husker ikke avhøret mitt ordrett, men dette er slik det har blitt værende i minnet mitt:

«Hvordan jokket han da han lå oppå deg?» lød det fra politidamen.

«Unnskyld?» sa jeg instinktivt.

«Hvis du skulle sammenlignet det med et dyr, hvordan jokket han? Som en hund?», fortsatte politidamen sittende på andre siden av bordet. Vi satt i midten av et lite, sterilt avhørsrom som duftet av gammel kaffe. Mellom henne og meg lå det en lydopptaker av den gamle sorten.

Med nysgjerrige øyne stirret hun meg ned. Jeg forsøkte litt mental gymnastikk, men ble ei klokere på hvilket jokkende dyr han minnet om.

«Nei, jeg vet ikke. Helt ærlig, jeg har aldri reflektert så mye på hvordan ulike dyr jokker. Beklager, men det er ikke helt sammenlignbart.»

Bistandsadvokaten min hadde forberedt meg på at avhøret kom til å bestå av ubehagelige spørsmål, men dette var virkelig ikke det jeg så for meg.

«Hvis du måtte sammenligne, hvilket dyr?» responderte hun. Det minnet meg om min venninnes stadige hypotetiske spørsmål: Aëla, ville du svettet ost eller grått lønnesirup? Jeg vet da faen, det er da ikke noe som angår meg i det virkelige liv. Men denne gangen handlet det om en voldtektsanmeldelse, og hvis politidamen så en relevans for spørsmålet, måtte jeg bare svare etter beste evne.

«Nei, kanskje en hund da? Det er det eneste dyret jeg har et begrep om at jokker», forsøkte jeg. Hun så fornøyd ut og noterte ned i notatblokken.

«Ja, og hvor intenst vil du si at det var?» fortsatte hun.

«Tenker du på en skala fra én til ti? I så fall ville jeg gitt det en ti av ti opplevelse. Minneverdig», svarte jeg henne. Politidamen tittet opp. Hun så ikke imponert ut over forsøket mitt på litt humor. Så jeg lot det ligge.

Jeg vet ikke hva politidamen endte med å notere ned om dyresammenligningen eller hvor stor betydning det fikk for etterforskningen. Muligens var det relevant, muligens prøvde hun å gjøre en ubehagelig samtale mindre ubehagelig. I så fall syns jeg det var et særdeles dårlig forsøk. Uansett var det én av mange opplysninger jeg ga for å hjelpe politiet med å danne seg et bilde av hendelsen.

Jeg hadde gjort mitt. Resten var opp til politiet.

Ved å anmelde ble jeg mer enn et offer for en manns handlinger. Jeg ble en kvinne man ikke kan kødde med

Avhøret var bare én del av prosessen. I forkant hadde jeg møtt bistandsadvokaten min. Vi hadde gått gjennom hendelsen, laget en liste over potensielle vitner og samlet relevant bevismateriale. Hun hadde vært tydelig på at saken antageligvis kom til å bli henlagt. Jeg hadde ingen illusjoner om domfellelse. Jeg ønsket å anmelde likevel. For det handlet ikke først og fremst om å få ham domfelt, men om å stå opp for meg selv – og kanskje også andre kvinner.

Knappe to måneder etter avhøret ble saken henlagt på bevisets stilling. Fem år senere mener jeg fortsatt at anmeldelsen var noe av det beste jeg har gjort for meg selv.

For en anmeldelse handler ikke bare om hvorvidt politiet klarer å oppklare saken. Det handler også om å sette ord på det som har skjedd. En henleggelse betyr ikke at det man har fortalt mister sin betydning.

Til tross for ubehaget ved å fortelle om noe av det jævligste jeg har opplevd, til tross for at resultatet av politiets etterforskning ikke var slik jeg hadde håpet på, og til tross for hans forklaring om at han ikke husket noe fra den kvelden, var anmeldelsen en frigjørende handling for meg.

Det var en måte å ta eierskap til min egen historie. Ved å anmelde ble jeg mer enn et offer for en manns handlinger. Jeg ble en kvinne man ikke kan kødde med. Jeg fikk redefinere min rolle i det hele.

I dag kan jeg møte ham på gata. Jeg synes han ofte ser utilpass ut og ikke tør å møte blikket mitt. Til tider har jeg tenkt at han frykter meg. Jeg vet ikke om det stemmer, men kanskje han finner det ubehagelig å møte kvinnen som ikke lot det som skjedde forbli en hemmelighet. Og for meg ligger det faktisk noe ganske fint i akkurat det. Ikke fordi jeg ønsker at han skal være redd meg, men fordi jeg ikke lenger er den som ser vekk av redsel.

debatt@universitas.no

Politiets svar

Politiinspektør Renate Medby,
Oslo Politidistrikt

1. Om spørsmålene i avhøret

Vi har forståelse for at det kan være krevende å anmelde et seksuelt overgrep og å fortelle om dette i avhør. Politiet skal stille spørsmål som kan bidra til å avklare hva som har skjedd, og den som blir avhørt skal bli møtt med respekt.

Vi har gjennomgått avhørsrapporten og snakket med etterforskeren som gjennomførte avhøret. Spørsmålene som beskrives i artikkelen er ikke å finne i avhørsrapporten, og etterforskeren kjenner seg ikke igjen i gjengivelsen av spørsmålene som beskrevet i artikkelen.

Etterforskeren som gjennomførte avhøret er svært erfaren og har jobbet innenfor dette fagområdet i lang tid. Under avhør er det viktig å stille åpne spørsmål. Dette er en metodikk politiet bruker som er forankret i forskning.

Enhver som har sak hos politiet, har mulighet til å søke om innsyn i egen sak hvis de ønsker dette.

2. Om henleggelsen

Saken ble etterforsket som seksuell handling uten samtykke og henlagt på bevisets stilling i 2022. Etter en samlet vurdering kom påtalemyndigheten fram til at bevisene ikke var tilstrekkelige til å ta ut tiltale. Henleggelsen sier noe om hva som kunne bevises i saken. Den gir ikke svar på hva som faktisk skjedde.

Nyhetsredaktør: Ella Jørgenvåg Svendsen
eljs@hotmail.no 941 27 058

NYHET

Ny koalisjon

Førre veke kunne ein lese i Universitas om den nye kampanjen Universities for Justice som jobbar for å ekskludere Israel frå EUs forsknings- og innovasjonsprogram Horisont Europa. Nå har ei ny koalisjon mot Horisont Europa blitt danna, på tvers av nordiske og baltiske land: Nordic Baltic Coalition. På tysdag denne veka arrangerte denne koalisjonen aksjonar på tvers av desse landa. I Oslo kunne ein møte på aktivistar frå Studenter for Palestina som delte ut flyers utanfor Villa Eika på Blindern. På bakken hadde aktivistane plassert over 100 barnesko, som dei fortalte representerar dei over 22 000 barna som har blitt drept under dei israelske angrepa på Palestina dei siste tre åra.
Du kan lese meir om aksjonen på universitas.no.

Potetskrella

SiO Helses vaksinepraksis

Til tross for regler som hindrer at det tas fortjeneste på legemiddelsalg, selger SIO Helse vaksinedoser for mer enn maksprisen. Dette kan være i strid med loven.

Vaksinepriser

Tekst Maja Sørbø og Erik Daniel Aubert
Foto Shilan Sari

Studenter og ansatte tilknyttet Studentsamskipnaden SiO kan ta i bruk SiO Helses vaksinasjonstjeneste, som tilbyr reisevaksiner og andre vaksiner.

Ifølge prislisten på SiO helses nettsider tar de 270 kroner for en vaksinetime. Dette er prisen de tar for å sette selve vaksinen. Når man ser på prisene for de enkelte vaksinedosene som man må betale i tillegg, er det flere av prisene som er høyere enn maksimalt tillatt utsalgspris.

Norske myndigheter har fastsatt maksimalpris på reseptbelagte legemidler. Det skriver Direktoratet for medisinske produkter (DMP) i en e-post til Universitas.

«For salg av legemidler (inkludert vaksiner) utenom ordinært apoteksalg, kan det kun kreves dekket utlegg, jf. legemiddelloven § 17. Det er altså ikke adgang til å beregne en fortjeneste på salget av selve vaksinen.»

Når man betaler for en vaksinasjonstime, betaler man ofte én sum for selve vaksinedosen, og én eller flere summer for arbeidet på klinikken. DMP presiserer at det kun er vaksinedosen som har en maksprис. Selve tjenesten er det fri prissetting på.

For vaksinedosen kan man likevel bare kreve dekket utlegg. Utlegg innebærer prisen helsetjenesten har betalt for legemiddelet, pluss eventuelle kostnader til for eksempel innkjøp og lagerhold av det aktuelle legemiddelet, skriver DMP.

SiOs usynlige fortjeneste

Hos SiO ligger prisen på Ticovac, en vaksine mot den flåttbårne hjernebetennelsen TBE, mer enn hundre kroner over maksprisen DMP har fastsatt. Dette gjelder minst 14 av de andre vaksinene også.

For at prisen skal være lovlig, må de hundre kronene påslag altså være utlegg SiO har hatt i forbindelse med innkjøp og oppbevaring av vaksinedosen.

Hanne Nøkleby har jobbet mange år i Folkehelseinstuttet, hvor hun blant annet har vært fagdirektør og ledet instituttets divisjon for smittevern.

Når Universitas nevner differansen mellom maksprис og vaksinasjonsprisen SiO tar, er hun ikke i tvil.

– Da tar de et påslag for å sette den også.

Nøkleby presiserer at hun har gått av med pensjon, og at det er lenge siden hun har hatt noe med regelverket å gjøre. Hun uttaler seg derfor ikke om hva som er lov og ikke. Om utgiftene knyttet til vaksinasjonen kommer opp i en hundrings per dose, er hun derimot klar.

– Å frakte og oppbevare den, pluss sprøyta og bomullsdotten, koster ikke så mye.

– Og det kan du si med sikkerhet?

– Jeg kan med sikkerhet si at de direkte utgiftene rundt å skaffe vaksinen ikke er så høye. Men det koster å få den satt, så arbeidslønna kommer i tillegg. Om du regner med arbeidslønna, kommer du sikkert så høyt.

Hun sikter til at arbeidskostnadene må være en del av den andre delen av prisen, vaksinetimen, ikke prisen for selve dosen.

– Det er viktig å skille de rent

Maksprисer på legemidler

+ I Norge fastsetter myndighetene en maksimal utsalgspris på legemidler.
+ Det følger av legemiddelloven § 17 at behandlere bare kan kreve dekket «utlegg til legemidler» som de bruker i behandling av pasienter. Det innebærer kostnaden av vaksinen, samt utgifter til frakt og oppbevaring.
+ Hos SiO Helse er flere av vaksinedosene priset godt over maksimalprisen satt av myndighetene.
+ Etter omstendighetene kan forbrukere som har betalt ulovlig høy pris, ha rett på tilbakeføring av deler av betalingen.

Kilde: Lovdata, DMP



IKKE ULOVLIG: Trond Morten Trondsen, direktør i SiO Helse og Studentliv, hevder at SiOs praksis er i tråd med regelverket.

Hvis man først skal ha en helsetjeneste for studenter, må den være studentvennlig, fornuftig og lovlig priset

Anna Bergum Furset, leder i Studentparlamentet ved UiO

Scarface i regnbyen

Den seneste tiden har det pågått en interessant rettssak i byen under syken, byen mellom de syv fjell, regnbyen, hanseaterbyen, kall det hva du vil. En student ved Norges handelshøyskole i Bergen er nemlig knyttet til salg og distribusjon av 137 (!) kilo kokain, melder blant annet Bergens Tidende. Studenten erkjenner delvis straffskyld og sier i retten at han tenkte det kanskje var en måte å tjene penger på ved siden av studiene. Å være helt Tony Montana ved siden av studiene var kanskje ikke den beste CV-maten.

Pingu

Quizen fra helvete

Hvilket år ble Universitetet i Oslo grunnlagt? Eller Handelshøyskolen BI? Vet du hva rektoren på Oslomet heter? Hva med på Høyskolen Kristiania? Hvis du ikke kan svarene på disse, trenger du ikke bekymre deg. Du kan fortsette å studere. Men realiteten er en litt annen over den lille dammen til Storbritannia. Flere utenlandske studenter som har søkt om britisk visum har fått avslag fordi de ikke har denne kunnskapen om deres respektive universiteter. Det skriver Times Higher Education. Flere britiske universitetsrektorer og direktører reagerer kraftig og mener det er en urimelig praksis. Flere av søkerne hadde sterke akademiske kvalifikasjoner, men fått rare avslag. En søker fikk avslag fordi de sa at mildere klima var en av grunnene til å velge Storbritannia foran Canada. Begrunnelsen på avslaget var visst at kanadiske byer er godt tilpasset kaldt klima?? «Hva?!» tenker du kanskje? Jeg også.
– Noe må gjøres, sa James Miller, rektor ved University of the West of Scotland til
Khrono.
Godt sagt Miller! Kunne ikke vært mer enig.

Potetskrella

s kan være ulovlig





REAGERER: Anna Bergum Furset, leder i Studentparlamentet, kaller SiOs praksis kritikkverdig.

materielle kostnadene, og kostnaden av å sette vaksinen.

Konfrontasjon med SiO

Universitas har vært i kontakt med direktøren for SiO Helse og Studentliv Trond Morten Trondsen.

«For reisevaksine og lignende er det ikke anledning til å ta ut fortjeneste på selve vaksinen, men SiO kan legge et påslag for å dekke kostnadene til innkjøp og lagring», erkjente Trondsen da han først fikk saken forelagt.

På hvordan «kostnadene til innkjøp og lagring» av denne vaksinen kan ha kommet opp i 100 kroner, svarer Trondsen at påslaget består av et fast kronebeløp, og en prosentsats, som skal dekke kostnadene ved å tilby vaksinasjonstjenesten, før han utdyper:

«Dette omfatter blant annet svinn og brekkasje, utstyr og materiell, kurs og kompetansevedlikehold for helsepersonell, administrasjon, lagerhold, kjølekjede og nødvendig beredskap.»

Når Universitas spør om hvordan kostnader til eksempelvis kurs og administrasjon inngår i «kostnadene til innkjøp og lagring», får vi ikke noe konkret svar på spørsmålet.

«Vår vurdering er fortsatt at praksisen vår er i tråd med regelverket og at vi kun belaster direkte kostnader, ikke drift av klinikken. Vi tar likevel spørsmålene som er stilt på alvor, og vil gå gjennom saken.»

Universitas spurte DMP om det er rimelig at disse kostnadene kan gå under behandlerens utlegg

Det kan være grunnlag for å kreve overprisen tilbakebetalt

Johannes Hygen Meyer,
førsteamanuensis i privatrett ved UiO

til anskaffelse av det aktuelle legemiddelet. De svarer at de «ikke kan se grunnlag for at «kurs og kompetansevedlikehold» og «administrasjon» skal regnes som en del av utlegg etter legemiddelloven § 17».

Lite studentvennlig

Anna Bergum Furset, leder for Studentparlamentet ved Universitetet i Oslo (UiO), mener det er kritikkverdig av SiO at de ikke er transparante rundt hva pengene går til.

– Hvis man først skal ha en helsetjeneste for studenter, må den være studentvennlig, fornuftig og lovlig priset. Det er det grunnleggende: At studenter skal føle at det de betaler for, er rett.

Hun legger til at hun har opplevd å få vaksiner billigere på andre steder enn på SiO helse.

– Da kan ikke SiO markedsføre akkurat den tjenesten som studentvennlig priset.

Furset sier at dersom det er snakk om et lovbrudd, forventer hun at det gjøres en kjapp endring, og at det kommer en beklagelse. Hun mener det er spesielt viktig med tanke på at det er snakk om studentenes helse.

– Om SiO Helse skal være en institusjon som ivaretar studentene er vi jo avhengige av å kunne ha tillit til dem.

Tilbakebetalingskrav

«Her bør SiO opplyse hva påslaget på utsalgspris skal dekke, og for å vise om de har holdt seg innenfor legemiddelloven».

Det skriver førsteamanuensis ved Institutt for privatrett ved UiO Johannes Hygen Meyer i en e-post til Universitas.

På spørsmål om hva det vil ha å si for studentene i tilfelle SiOs prising er feilaktig, svarer han:

«Hvis det viser seg at de har tatt seg betalt i strid med loven, kan det være grunnlag for å kreve overprisen tilbakebetalt. En slik avtale er sannsynligvis ikke bindende så langt den er lovstridig.»

Trondsen ved SiO viser på sin side til at de enda mener at prissettingen er lovlig.

«Det er derfor ikke naturlig å ta stilling til spørsmål om eventuelle tilbakeføringskrav på nåværende tidspunkt. Hvis det skulle vise seg at noe må endres i vår praksis, vil SiO følge dette opp i tråd med gjeldende regelverk.»

universitas@universitas.no

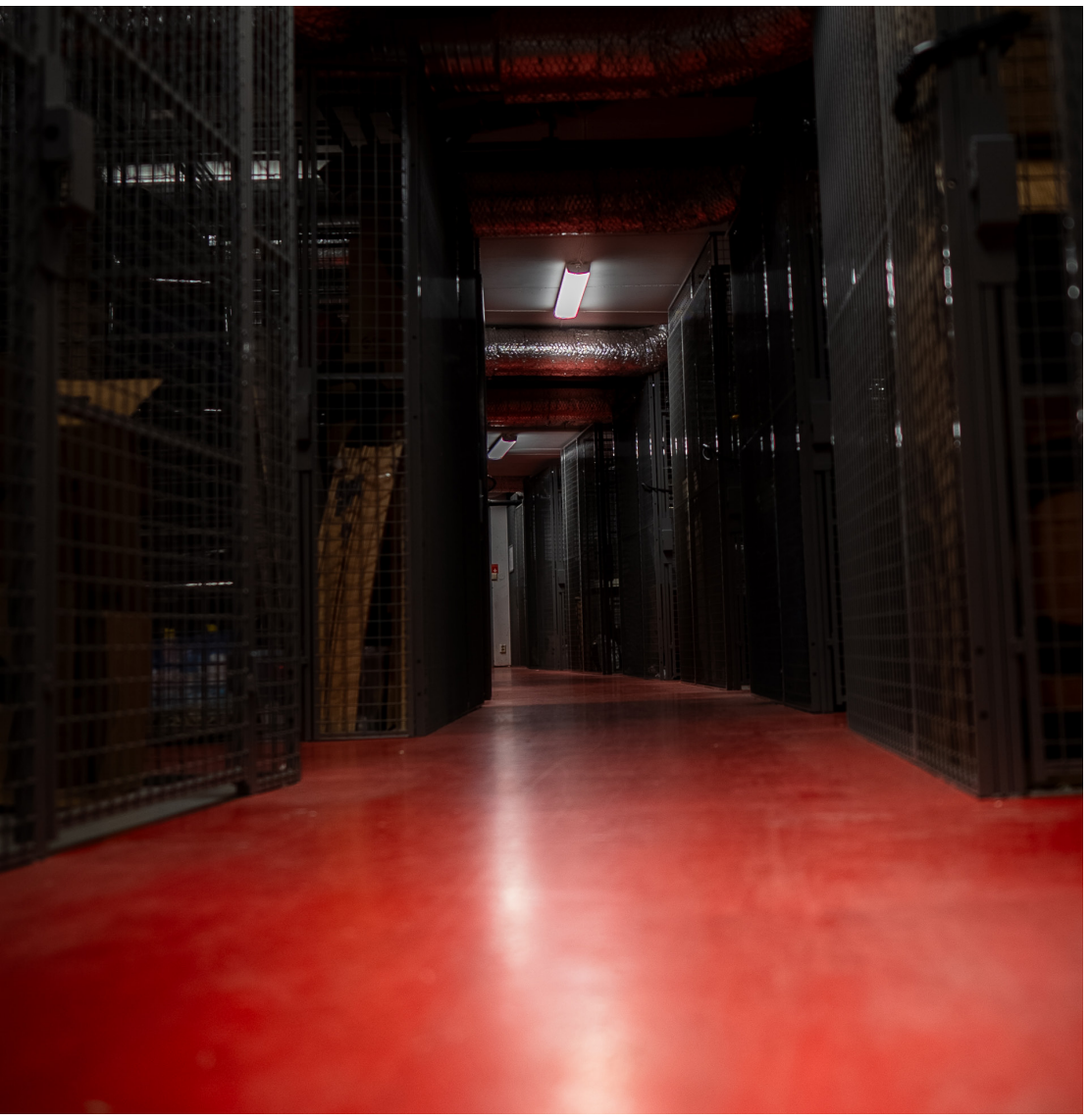

BEBOER: Kakerlakkene gir studenten Emma Jensen Marthinussen (22) unødvendig stress i eksamensperioden.



FRUSTRERT: Emma Jensen Marthinussen (22) har valgt å ikke bo på hybelen til SiO fikser problemet.

KAKERLAKKER PÅ CARL BERNER:

Må ofre søvn for å jage dem ut

Kakerlakker har nå tatt over soverom og kjøkken på Carl Berner studenthus. Beboere etterspør tydelige rutiner fra SiO.

Carl Berner studenthus

Tekst Filip Eskedal
Foto Eir Andrea Nordhagen

For drøyt ett år siden kunne man lese om et steinras. For én måned siden kunne man lese om vann som aldri ble varmt. Nå har Carl Berner studenthus fått en ny, uvelkommen innflytter: kakerlakker.

De siste månedene har flere av beboerne i Carl Berner studenthus uttrykt frustrasjon over skadedyrene som nå befinner seg både på kjøkken og soverom. Flere leietakere har sendt klager til Studentsamskipnaden SiO, men ventetiden er lang og svarene er knappe.

Nektet å bo hjemme

Universitas møter Emma Jensen Marthinussen (22), historiestudent ved Universitetet i Oslo, på studenthusets takterrasse.

2. november fikk hun en e-post fra SiO om at de har funnet kakerlakker i en bolig nær hennes. Det sto videre at de ville komme for å undersøke 22 dager senere. På dette tidspunktet befant hun seg ikke på hybelen.

– Jeg kjente med en gang at jeg ikke hadde lyst til å dra hjem, sier Marthinussen.

Hun bestemte seg for å ikke bo i leiligheten før de hadde fått sjekket rommet hennes.

– *Hvorfor flytter du ikke permanent?*

– Carl Berner ligger nær familie og har gode muligheter for offentlig transport, som er spesielt viktig for meg. Jeg kunne valgt et annet sted i nærheten, men de aktuelle stedene som også rommer mine behov er for dyre, svarer hun.

Hun har lagt merke til at Facebook-gruppa har vært aktiv, og at det har vært innlegg om kakerlakker helt tilbake til juni. Beboerne har inntrykk av at SiO ikke har tatt ordentlig tak i problemet.

«Selv asteroiden som utryddet dinosaurene greide ikke å drepe kakerlakkene. Da greier ikke skadedyr-kontrollen å gjøre det heller», kommenterer en beboer.

En annen spør om andre har opplevd kakerlakker i boligen sin,

> **Jeg har vært våken til sent på natt for å jage ut kakerlakker**
>
> **Jakob Riecke (23),** beboer i Carl Berner studenthus

og oppfordrer folk til å kontakte SiO. En siste bruker kan meddele at de har hatt 20 kakerlakker på hybelen den siste tiden.

Marthinussen har sendt flere e-poster til SiO og klaget på den lange ventetiden.

Hun har bedt om å få leien tilbake for de tre ukene hun ikke oppholder seg der.

– Responsen til SiO gir meg inntrykk av at de avfeier bekymringene mine, forteller hun.

Må jage ut kakerlakker

Utvekslingsstudent Jakob Riecke (23) fra Tyskland studerer musikkomposisjon ved Norges musikkhøgskole, og holder også til i studenthuset.

– Jeg fant hvertfall én kakerlakk på badet mitt, sier han.

Riecke deler at en annen han bor med også har hatt problemer med kakerlakker. Romkameraten har sendt klager til SiO, men fikk ingen respons.

– Det største bryet jeg har opplevd hittil, er at jeg har vært våken sent for å jage ut kakerlakkene, sier er han.

Musikkstudenten legger til at han er litt usikker på hvordan man skal håndtere kakerlakker.

– Jeg pleier å være ganske vennlig mot dyr, jeg ønsker ikke å drepe dem, sier han.

– *Men dersom skadedyrkontroll kommer, må de jo drepe kakerlakkene. Hva mener du må gjøres?*

– Det handler om å kartlegge omfanget. Hvis det er et omfattende og varig problem, må de naturligvis gjøre kontroll. Personlig har jeg ikke blitt så påvirket av problemet, og når problemet er såpass lite, ser jeg ikke behovet for kontroll, svarer han.

Tett samarbeid med leverandører

Håvard Staff Brenno, boligdirektør i SiO, skriver i en e-post at de jevnt følger opp fellesarealer i SiO-boligene, og har klare rutiner rundt skadedyr. Rutinene innebærer blant annet at de kartlegger situasjonen og informerer beboere.

«I enkelte tilfeller kan behandlingstiden bli lengre når det er behov for inspeksjoner i flere boliger, eller koordinering med eksterne leverandører», skriver han.

Brenno forstår at problemet oppleves som ubehagelig, og påpeker at de har tett samarbeid med leverandører for å adressere skadedyrene. Han oppfordrer i tillegg beboere til å følge rådene om forebygging av skadedyr.

universitas@universitas.no

Full strømstøtte til studenter i 2026



FORNØYD: Alle er enige om at studenter ikke skal betale mer i strøm enn andre. Nå har man funnet en praktisk løsning.

Regjeringen fullfinansierer strømstøtten i studentboligene for 2026. NSO og Studentsamskipssrådet etterspør en mer langvarig løsning.

Strømstøtte

Tekst Emi Paez Rokseth
Foto Oda Garnås Paaske

– Dette er en stor seier. Jeg vil takke alle, både studenter, samskipnadene og ikke minst Arbeiderpartiet, som har sikret full strømstøtte til studentene i år. Jeg håper dette kan være starten på en langvarig løsning.

Det sa leder i Norsk studentorganisasjon (NSO) Eva Franko Aas før hun serverte kake til de fremmøtte i NSOs lokaler. Feiringen skyldes at regjeringen har foreslått å bevilge 46 millioner kroner ekstra til strømstøtte i studentboligene for 2026.

Fullfinansierer støtten

Fra før har studentsamskipnadene fått 65 millioner kroner til strømstøtte i år. Det viste seg å kun rekke til utgiftene fra første halvår. Nå dekkes resten inn gjennom såkalt saldert budsjett. Det vedtas i slutten av hvert kalenderår og er den siste justeringen av statsbudsjettet for året som har vært. I praksis sørger regjeringen slik for fullfinansiering av strømstøtte til studentene på lik linje med Norgespris-ordningen.

– Alternativet hadde vært å sette opp leia i studentboligene. Det er det ingen som vil, sier Aas.

Øystein Mathisen (Ap), medlem av Stortingets utdanningskomité, er enig i at dette er viktig å unngå.

– Vi skal dekke strømstøtten til studentboligene så det ikke blir en økning i leien. Da vi så at pengene som var bevilget for 2026 ikke strakk til, kom vi fram til at vi kunne dekke det som manglet gjennom nysaldering. Den løsningen er vi veldig fornøyde med.

Strømstøtten til studentene behandles likt som strømstøtten til alle andre

Øystein Mathisen, medlem av utdanningskomiteen på Stortinget (Ap)

Ingen permanent løsning

Andreas Eskelund, styreleder av Samskipnadsrådet, håper bevilgningen som nå foreslås, vil sette presedens. Både han og Aas understreker at det fremdeles er viktig å jobbe for en permanent løsning.

– Vi har feiret med kake to år på rad, og vi håper å kunne feire flere ganger. Samtidig er det viktig å få på plass en langsiktig og forutsigbar løsning, sier Aas.

– Det kan være vanskelig å anslå strømutgiftene på forhånd. Er det ikke greit å få utgiftene dekket i saldert som nå?

– Jo, så lenge vi kan føle oss trygge på at støtten vil vedvare. Men for oss utgjør dagens ordning en usikkerhet, sier Eskelund.

I verste fall kan uforutsigbarheten gå utover studentene.

– Vi må kunne være sikre på at strømstøtten blir dekket for å kunne fortsette å budsjettere med de samme leieprisene i studentboligene, sier Eskelund.

Også Aas peker på usikkerheten knyttet til å få pengene først over et sandert budsjett.

– Man er bare sikret det anslaget som bevilges over statsbudsjettet i første omgang. Dersom det ikke er noe penger igjen på slutten av året, risikerer man å ikke få de resterende utgiftene dekket.

Behandles likt

Mathisen sier han også er opptatt av trygghet og forutsigbarhet i strømstøtten. Men det viktigste er at pengene kommer.

– Det viktigste for oss er at studentsamskipnadene får de pengene de trenger for å dekke strømstøtten til studentene. Det vi har kommet fram til nå har vært en praktisk løsning for det. Og det har fungert. Studentene får full finansiering i år. Det er det viktigste.

Mathisen peker på at pengene som bevilges over statsbudsjettet bare er et anslag.

– Forslag for strømstøtte til studentboligene i 2027 ligger på 60 millioner kroner. Det kan være at det ikke vil strekke til. Da er det bra at vi har mulighet til å dekke utgiftene i ettertid.

– Vil man alltid ha den muligheten? Avhenger ikke dette av hvor mye penger som er igjen på slutten av året?

Jeg tror mange studenter ville synes det er urettferdig å få høyere leie, bare fordi man har blitt glemt

Eva Franko Aas, leder av NSO

– Jo, men det samme gjelder for Norgespris-ordningen. Også her anslås utgiftene i statsbudsjettet. Dersom det blir høyere utgifter, dekker man dette i saldert budsjett. Strømstøtten til studentene behandles likt som strømstøtten til alle andre.

Norgespris til studentene

Studentboliger er i dag formelt sett ekskludert fra Norgespris-ordningen. Dette skyldes at det ofte er flere studentboliger knyttet til én strømmåler, noe som gjør at man raskt overgår forbruksgrensa satt i ordningen. Aas mener alle er enige om at studentene likevel ikke skal måtte betale mer i strøm enn alle andre.

– Plan A burde derfor være Norgespris. At studenter som bor i studentbolig ikke har tilgang på dette er en glipp. Jeg tror mange studenter ville synes det er urettferdig å få høyere leie bare fordi man har blitt glemt bort i ordningen, sier Aas.

Eskelund mener studentboligene burde bli håndtert likt som andre boselskaper, og foreslår en forskriftsendring i strømstøtteordningen.

– Det bør komme fram at støtten også gjelder studentboligene, så lenge disse brukes til boformål. Det burde ikke være et problem at man har én felles strømmåler for et større boligkompleks, så lenge man er sikker på at strømmen går til boformål.

Han peker på at selv om man i praksis nå får støtte tilsvarende Norgespris dekket, er det flere strømstøtteordninger som er basert på at det skal være én strømmåler per boenhet som subsidiering til strømsparing og miljøtiltak.



NORGESPRIS: NSO-leder Eva Franko Aas mener studentboligene burde være inkludert i Norgespris-ordningen.

Studentbolig-strømstøtte-saken

+ I juni 2025 innførte regjeringen Norgespris på strøm. Ordningen skulle gi forutsigbare strømpriser året rundt.
+ Regjeringens opprinnelige ordning utelot mange av samskipnadenes studentboliger fordi mange boliger var knyttet til felles strømmåler, og strømmåleren derfor overgikk forbruksgrensa på 5000 kWh per måned.
+ Det er kun studentboliger med egen strømmåler som kan tegne avtale om Norgespris. Av SiOs 10 000 boliger, gjelder det om lag 700.
+ Daværende forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland omtalte det som «en glipp» at studentboligene var utelatt, mens Sunniva Holmås Eidsvoll (SV) kalte det «en slurvefeil fra regjeringen».
+ I revidert nasjonalbudsjett i juni 2026 ble 65 millioner kroner satt av til studentsamskipnader og tilskudd til studentboligstiftelser til strømutgifter, men var ikke tilstrekkelig for å dekke utgiftene for hele året.
+ Nå bevilges det nye 45 millioner kroner i den siste justeringen av statsbudsjettet.

Europa på barrikaden



SOLIDARITET PÅ PAPP: «Vi er alle antifascister» står det på en den avrevede pizzaesken demonstrant Amelie Massaiu holder opp.

Etter flere uker med demonstrasjoner i Europa, kunne man forrige uke også høre det runge fra norske studenter. Samtidig er det full strid om både effekt og veien videre.

Studentdemonstrasjon

Tekst Mari Holthe Helmersen
Foto Gabriela Salinas Odegard

– Det går et spøkelse gjennom Europa. Dette spøkelset er fylt med så mye energi og kraft at det kan endre verden for alltid!

Slik startet leder for Internasjonale Sosialisters studentlag og fysikkstudent ved Universitetet i Oslo (UiO) Amil Harambasic (19) sin appell foran Stortinget fredag formiddag.

Spøkelset det henvises til, er de massive studentdemonstrasjonene som den siste tiden har spredt seg verden over.

Den 20. november samlet studenter og unge seg i over 500 byer fordelt på 27 land. Arrangøren anslår at rundt én million deltok på verdensbasis, mens det her i Norge kun var snakk om et par hundre.

«Kjemp for vår fremtid, ikke deres kriger!»

Arrangørene bak demonstrasjonene er International Youth Strike, en koalisjon bestående av over 50 ungdoms- og studentorganisasjoner på tvers av Europa.

Sammen har de utarbeidet et felles manifest. Hovedbudskapet er at unge har dårligere fremtidsutsikter i et kapitalistisk system som de mener er preget av økt militarisering, krig, imperialisme, profittjag, autoritære tendenser, nedbygging av velferdsstaten og klimakrise.

Rød Ungdom (RU) hadde hovedansvar for streiken i Norge, sammen med totalt 18 tilsluttede organisasjoner. De hadde ett slagord denne fredagen: «Kjemp for vår fremtid, ikke deres kriger», som gikk igjen i både bannere og rop.

– Vi vil rokke ved narrativet om at det er nødvendig å bruke så mye penger på opprustning og krig. Vi må slutte å bli med på et internasjonalt imperialistisk spill, og heller bruke pengene og forsvaret vi har på å faktisk forsvare Norge, sier koordinator for demonstrasjonen og nestleder i RU Jaime Manuel Fuentes (21).

Søstrene Amelia (22) og Sofia Massaiu (20), som begge studerer filosofi, økonomi og politikk ved UiO, var to av de fremmøtte. Amelia mener det internasjonale samarbeidet er en viktig del av streiken.

– Mange av de problemene vi står overfor i dag, bunner i problemer som må løses på tvers av aktører og land, sier hun.

Vi vil rokke ved narrativet om at det er nødvendig å bruke så mye på opprustning og krig

Jaime Manuel Fuentes, nestleder i Rød Ungdom

International Youth Strike's krav

+ Velferd, ikke våpen
+ Fritt Palestina
+ Klimarettferdighet nå
+ Solidaritet med alle verdens undertrykte

Hvorfor henger Norge bak Europa?

Kristian Bjørkdahl er professor i retorikk ved UiO. Han har forsket mye på demonstrasjoner, folkeopinion og sosiale bevegelser. Han har noen teorier om hvorfor denne demonstrasjonen ikke fikk samme omfang som i andre europeiske storbyer.

– Den første og mest åpenbare grunnen er at det bor himla mange flere folk der, begynner han.

Han sier videre at bevegelsene i andre land har vart i en lengre periode, noe som har hatt en mobiliserende effekt. Til slutt trekker

e, Norge på sidelinjen



BEREDSKAP: Nestleder i Rødt Jaime Manuel Fuentes, mener det har vært lite spillerom i norsk diskurs når det kommer til alternativer til opprustning.



ADVARER: FpUs nyinnstilte leder Sebastian Ytrevik mener det er en dårlig idé å hige etter europeiske tendenser.



PROFESSORENS TEORI: Professor i retorikk Kristian Bjørkdahl, mener demonstrasjoner sjeldent fører til konkrete politiske endringer alene.

han frem et siste aspekt som kan spille en vesentlig rolle.

– Problemene som har gjort at folk har strømmet til gatene i andre land, lider vi rett og slett i mindre grad av her. Det å stå der må gi mer mening for deg enn alt det andre du kunne gjort, forklarer Bjørkdahl.

Massaiu tror det lave oppmøtet kan skyldes flere ting.

– Vi hadde trengt mer tid, men også kanskje tilpasset målene til litt mer spesifikke norske utfordringer og det mange norske unge føler på, forklarer hun.

Leder for Internasjonale Sosialisters studentlag Harambasic tror at det i andre europeiske land er en større etablert motstand mot opprustningen enn i Norge.

– Her i Norge har militæret og forsvaret fått en sånn snill rolle. Man ser på det som en mulighet for karriereutvikling i stedet for at det fører til krig og død, mener Harambasic.

Noen som ikke hadde tatt turen til Eidsvolls plass, var leder for Fremskrittspartiets Ungdom (FpU) Sebastian Saltrø Ytrevik (23).

Han mener på sin side at en oppblussing på høyde med det man ser i andre europeiske land, ikke er noe man bør hige etter her.

– Det man nå ser i Frankrike, hvordan demonstrasjonene der er preget av vold og plyndring, er noe man virkelig skal passe seg for, mener FpU-lederen.

Han påpeker samtidig at dette er langt unna realiteten i Norge, og skylder på en mislykket integreringspolitikk.

– Det er en stor overrepresentasjon av minoriteter i disse voldelige demonstrasjonene. Noe som kanskje ikke er så rart om man kommer fra land hvor man er vant til at dette er en legitim måte å demonstrere på, det viser nok en gang den feilslåtte integreringspolitikken i Europa, sier Ytrevik videre.

Harambasic mener Ytreviks uttalelse er et bevisst forsøk på å dreie debatten i retning av identitetspolitikk, noe han mener er typisk for høyresidens retorikk i slike sammenhenger.

Det man nå ser i Frankrike, er noe man virkelig skal passe seg for

Sebastian Saltrø Ytrevik, leder i FpU

Fuentes fra RU synes det er skremmende at den norske høyresiden viderefører det han omtaler som rastistisk retorikk fra ytre høyre i Frankrike og andre europeiske land.

– Kapitalkreftene vil alltid prøve å svartmale demonstrasjoner fremfor å snakke om deres reelle politiske budskap, mener han.

– Venstresiden ønsker ikke å sette halen på grisen, svarer Ytrevik.

Strid rundt den reelle effekten

Ytrevik tror uansett at slike demonstrasjoner har begrenset effekt.

– For all del, demonstrer! Men jeg tror ikke man skal tillegge demonstrasjoner altfor stor betydning. Om man faktisk ønsker å oppnå politisk endring, så mener jeg at det soleklart beste man kan gjøre er å melde seg inn i partipolitikken, sier Ytrevik.

Bjørkdahl mener man skal passe seg for å fremlegge den formelle veien som den beste og eneste måten å delta i demokratiet, men er samtidig delvis enig med Ytrevik.

– Slike demonstrasjoner har typisk liten effekt, isolert sett. Det er kun unntaksvis at det forårsaker noen håndfaste, formelle endringer, forklarer han.

Han mener det er nødvendig å kombinere demonstrasjoner med andre elementer og aktører.

– Om du derimot legger på virkemidler og klarer å mediere det du gjør ute i gatene, kan det begynne å ligne på noe, sier Bjørkdahl.

Fuentes fra RU fremhever at de ønsker at demonstrasjonen i all hovedsak skal ha en opplysende effekt, men er uenig i FpUs fortelling om at demonstrasjonene i Europa dreier seg om bråk og opptøyer.

– 11. november var det generalstreik i Spania, og dagen etter ble det endringer i loven for husleie. I Frankrike driver regjeringen og ser på endringsforslag i statsbudsjettet i frykt for hva bevegelsen kan skape, så vi ser jo absolutt at det har en effekt, mener Fuentes.

– Må nok tørre å være litt radikal

Mens Harambasic nylig har vært i Paris og inspireres av energien i demonstrasjonene der, advarer Ytrevik mot en lignende utvikling.

Han forstår ikke behovet demonstrantene i Europa har for å gå utenfor det sivile rammeverket.

– Vold, hærverk og det å hindre veier, blokkere dører og innganger har jeg ingen forståelse for, legger Ytrevik til.

Bjørkdahl mener på sin side at sivil ulydighet har vist seg å være både effektivt og en viktig del av demokratisk praksis.

– Det at noen står på Eidsvolls plass og veiver med en plakat, er blitt en del av normalen. Skal man skille seg ut, må man nok tørre å være litt radikal, avslutter han.

universitas@universitas.no

UNIVERSITAS
Torsdag 26. november 2026

MIN STUDIETID

Fra olympiatoppen til ordførerkandidat

Birgit Skarstein er klar for ordførervervet i Oslo by om hun får kommunestyrets tillit. Hennes politiske karriere startet imidlertid på Velferdstinget på Blindern.

Min studietid

Tekst Anders Nyeggen
Foto Shilan Shari



STAKEDUELL: Birgit Skarstein ville gjerne møtt Henrik Asheim i stakeduell. Tar han utfordringen?

Birgit Skarstein smiler fra øre til øre når vi møter henne utenfor kontorene til Verferdstinget i Villa Eika på Blindern.

– Ligger det fortsatt i førsteetasjen her? Det var jeg som flytta det ned, den trappa opp ble for bratt for meg, ler hun.

– Det er jo mange herfra som tar steget ut derfra til den virkelige politikken. Det er en god arena med mye engasjerte folk.

Birgit Skarstein startet sin politiske karriere som leder av Velferdstinget på Universitetet i Oslo (UiO) mens hun studerte statsvitenskap ved UiO.

– Så du for deg at du skulle bli ordførerkandidat da du studerte her?

– Nei, det virket utrolig langt unna. Men jeg drev med interessepolitikk og har vært i AUF og Arbeiderpartiet i 17 år til sammen, så det er jo blitt noen år.

Motivasjon og mangfold

– Hva motiverer deg med ordførervervet?

– Det er et verv som favner bredt, og Oslo er en mangfoldig by. Jeg vil gjerne være en fasilitator for det mangfoldet.

Birgit Skarstein

+ Født 1989 i Levanger
+ Ordførerkandidat for Oslo Arbeiderparti og tidligere toppidrettsutøver
+ 2 OL-medaljer og 18 VM-medaljer i roing
+ 8 VM-medaljer i langrenn
+ Kjent fra TV-programmer som Ingen grenser på NRK og Skal vi danse på TV2

Jeg kjøpte meg en *sitski* til 240 000, så de pengene forsvant

Birgit Skarstein, ordførerkandidat for Ap i Oslo og tidligere idrettsutøver

– Og så studerte jeg jo statsvitenskap, og er veldig opptatt av demokratiet.

Etter ledervervet på Velferdstinget ble Skarstein vararepresentant for Arbeiderpartiet i Oslo bystyre parallelt med studiene.

– Var det politikken som stoppet deg fra å fullføre graden?

– Nei, det var faktisk idretten! Seminarer gikk dårlig opp med reising og idrettstevner.

Mens Skarstein studerte var hun travelt opptatt med å herse med motstandere i både langrenn i vintersesongen og roing i sommermånedene.

– I tillegg så jobbet jeg 20 prosent som konsulent for Norges idrettsforbund, og tok sponsoroppdrag for å tjene penger. På den tida var jeg virkelig over alt.

– Det høres lukrativt ut. Hadde du god råd som student?

– På ingen måte! Jeg kjøpte meg en *sitski* til 240 000 kroner, så de pengene forsvant ja, ler den ferske ordførerkandidaten.

– Du måtte betale for utstyret selv?

– Alt sammen. Og så skaffet jeg meg en parleilighet så jeg fikk plass til rullestolen og alt sportsutstyret.

– Så da ble det dobbel leie, og så sparte jeg penger ved å lage mat for uker av gangen og bruke fryseren flittig. Det er det beste sparetipset jeg har!

Krig, sport og politikk

Som student på statsvitenskap utvekslet Skarstein til Forsvarets høgskole.

– Var det for å forberede deg på livet i politikken?

– Haha! Nei, men det var en veldig interessant opplevelse. Det var 90 kadetter der, og vi var bare fem sivile, fra statsvitenskap og internasjonale studier. En tredjedel av kadettene hadde vært i Afghanistan, så det var mange interessante perspektiver å lære av.

Mellom idrett og politikk ser imidlertid ordførerkandidaten flere likheter.

– Begge deler er jo lagidrett på en måte, og handler om mesterskap, eller valg som det kalles i politikken, sier Skarstein med glimt i øyet.

– I idretten ble vi målt på fysisk prestasjon, i politikk er det i høyere grad befolkningens oppfatning som er viktig.

– Hva er tøffest?

– Meningsutvekslinger i politikken kan jo bli tøffe, og det kan være krevende.

Parallelt med idrett, studier og politiske verv var Skarstein også leder i organisasjonen for unge funksjonshemmede.

– Har du noen planer som ordfører for å bedre tilgjengeligheten for funksjonshemmede i byen?

– Ja, og ikke bare tilgjengeligheten. Like viktig som hvordan samfunnet er fysisk utformet er det å tilrettelegge for at alle kan bidra, være i arbeid og ha en bolig å bo i. Vi må strukturelt se på en plan for å gjøre samfunnet mer likeverdig.

– På videregående var jeg ett år i USA, og der er det jo helt annerledes. Det er et mye mer diverst samfunn, men for mange et med færre muligheter. Da kjenner man på verdien av demokratiet og velferdsstaten.

Reality på tinget

– Og så er du den fjerde politkeren som har vært med i Maskorama. Er det et hemmelig krav dere har begynt med?

– Det gjorde jeg bare fordi det var crazy! Det er jo ekstremt folkelig, så det måtte jeg si ja til.

På spørsmålet om hvem hun ville møtt til stakeduell i løypene er svaret klart.

– Henrik Asheim er en morsom type. Det hadde kanskje ikke blitt en hard konkurranse, men en hyggelig tur.

universitas@universitas.no

HONOURS-PROGRAMMET:

SV-fakultetet trekker seg ut



BEKYMRET: Studentene bekymrer seg over fakultetsstyrets manglende åpenhet

Det blir beskrevet som studieprogrammet for de spesielt ambisiøse studentene. Nå blir mulighetene færre.

Honours-programmet

Tekst Marie Charlotte Haugen
Foto Sigrid Ewing

Honours-studenter har tidligere kunnet velge mellom tre studieretninger: realfag, humaniora og samfunnsvitenskap. Fra og med denne høsten trekker det samfunnsfaglige fakultet (SV) seg ut av samarbeidet, og det vil ikke lenger være mulig å få en samfunnsvitenskapelig bachelor gjennom honours-programmet.

Dette kommer frem i et notat underskrevet dekanen for SV-fakultetet Anne Julie Semb og assisterende fakultetsdirektør Kari Marie Pound Davies fra et møte 24. september. Men ingen av studentene som går honours ble informert, og oppdaget dette ved en tilfeldighet nesten to måneder senere.

Når blir vi informert?

Mandag 23. november fikk honours-studentene Sigrid Kvam Jørstad (20) og Jens Magnus Christensen-Dreyer (20) beskjed i Canvas om at SV-fakultetet skal avvikle samarbeidet med programmet. De tar begge fordypning i samfunnsvitenskapelige studier, og reagerer på dårlig kommunikasjon fra fakultetet sin side.

– Jeg satt i en forelesning og ble prikka på ryggen av en som fikk tilsendt en artikkel fra sin mor. Der sto det at SV-fakultetet trekker seg. Da lurte vi på hvor informasjonen til oss har blitt av, sier Christensen-Dreyer.

I notatet fra dekanen kommer det frem at saken har blitt drøftet på møter i løpet av våren og sommeren. SV-fakultetets studiedekan Tora Skodvin skriver i en e-post til Universitas at beslutningen er basert på en grundig prosess med alle de involverte grunnenhetene ved SV-fakultetet. Hun forteller også at Studentutvalget ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet (SVSU) ble informert om beslutningen i forkant av at saken ble lagt frem for fakultetsstyret i september. Men SVSU har ingen representanter fra honours-programmet.

«Vi har ikke et eget organ for studentene som har valgt samfunnsvitenskapelig fordypning.» skriver Skodvin.

Hun opplyser videre at det er det matematisk-naturvitenskapelige fakultet (MN) som styrer programorganene der studentene på honours er representert.

«Vi orienterte våre samarbeidspartnere i Honours, det humantistiske fakultet (HF) og MN, før fakultetsstyret ble orientert»

Honours-studentene har savnet medvirkning i denne prosessen, og mener at styret derfor har gått glipp av en helhetlig forståelse av fagmiljøet.

Tvetydig tverrfaglighet

I notatet blir SV-fakultetets avsluttede samarbeid begrunnet med utydelighet når det kommer til samarbeidet mellom fakultetene på programmet. De mener den tverrfaglige metodikken er uklar, og påpeker at selv om honours-programmet er tverrfaglig, virker det som det er lite tverrfaglig undervisning.

– En del av argumentasjonen i notatet peker på at de ikke forstår essensen av programmet. Hvis de synes det er uklart kunne de spurt oss. Det er visse ting i notatet vi opplever at ikke stemmer, mener Jørstad.

Studiedekan Skodvin utdyper at SV-fakultetet i økende grad har studenter som tar doble bachelorer. På denne måten mener de at det gode muligheter for tverrfaglighet på SV-fakultetet i seg selv.

Studentene er opprørte over at fakultetsstyret ikke har forhørt seg med studentene rundt hvordan de selv oppfatter tverrfagligheten.

– Det er forskjell på flerfaglighet, altså to bachelorgrader på samme fakultet, eller tverrfaglighet, når man integrerer forskjellige fagkunnskaper sammen. Dette er en viktig del av programmet, og noe vi lærer helt i begynnelsen, sier Christensen-Dreyer.

Hvis de synes det er uklart, kunne de spurt oss

Sigrid Kvam Jørstad (20), student ved honours-programmet på UiO

Å trekke SV ut slår sprekker i programmet som en helhet

Jens Magnus Christensen-Dreyer (20): student ved honours-programmet på UiO,

Begge mener at samlingen av tre tverrfaglige fakulteter er sentralt for programmet, og at fakultetsstyret har oversett dette i avgjørelsen.

Ekstern evaluering

I notatet pekes det på at programmet fortsatt ikke har vært gjenstand for ekstern evaluering.

Studentene mener at dersom en slik ekstern vurdering hadde blitt gjennomført, kunne man funnet et bedre alternativ enn avvikling.

– Vi opplever at argumentasjonen deres bygger opp under at det burde bli gjort en evaluering. Vi mener det burde gjøres før noen velger å trekke seg ut, sier Jørstad.

Christensen-Dreyer og Jørstad blir blant de siste studentene med samfunnsfaglig fordypning på honours-programmet. Notatet beskriver at studentene som allerede er tatt opp i programmet, vil bli fulgt opp i tråd med programbeskrivelsen og vil ikke bli berørt av endringen. Christensen-Dreyer er fortsatt bekymret for om dette vil svekke deres utdanning.

– Hva skjer dersom vi behøver permisjon, vil de fortsette med tilretteleggingen vi har krav på dersom det kun er én SVer igjen?

Et tap for Honours

I notatet står det at instituttene som deltar i honours-samarbeidet opplever en strammere økonomi, og det er stilt spørsmål ved om ressursbruken på honours-studentene står i et rimelig forhold til utbyttet. Skodvin påpeker at valget blant annet ble tatt på bakgrunn av at ressursene som krevdes for fortsatt deltakelse ikke sto i samsvar med det faglige utbyttet av programmet.

– Det er klart at når økonomien er stram, trenger man å gjøre noe. Men å trekke SV-fakultetet ut slår sprekker i programmet som en helhet. Både undervisning i seg selv, og fagmiljøet, sier Christensen-Dreyer.

Honours-studentene fikk forrige semester et eget område på Harriet Holters hus, som fungerer som et felles samlingssted.

– Her kan du som SV-student havne i samtale med en som studerer matematikk og humaniora, da blir det unike diskusjoner. Satt opp mot om du kun diskuterer med noen som har lik fagbakgrunn som deg. Dette mener vi kan gå tapt nå som SV-fakultetet trekker seg, avslutter honours-studenten Jørstad.

UNIVERSITAS
Torsdag 26. november 2026

– Dating har blitt et spil ikke har lyst til å være



DATINGKURS: På datingkurs hos SiO kan man lære om relasjonsmønstre og tilknytningsstiler sammen med sosionom og sexolog Ingvill Holm Fjær og psykolog Nils Eivind Holth Landrø.

Nesten halvparten av studentene i Oslo er single. Hvordan opplever de å date i dag, og hvordan lykkes man?

Dating

Tekst Hana Mulalic og Sofie Bugge
Foto Eir Andrea Nordhagen og Tobias Mathisen
Illustrasjon Maria Mogens Bø

SHoT-undersøkelsen fra 2026 viser at 45,7 prosent av studentene tilknyttet SiO er single. Samtidig viser tall fra Statistisk sentralbyrå at andelen enslige har økt de siste 30 årene: Fra 69 til 78 prosent blant 20- til 24-åringer, og fra 35 til 48 prosent blant 25- til 29-åringer.

Flere av studentene Universitas snakker med forteller om ukultur på datingmarkedet preget av en bruk-og-kast-mentalitet. Hva er det som gjør dating så vanskelig, og hvorfor opplever stadig flere det som noe negativt? Vi ser etter erfaringer og svar blant Oslos studenter.

Feiebil, prevensjon og sommerfugler

På Blindern er vinterdepresjonen rett rundt hjørnet, og på mange måter finnes det ikke et bedre tidspunkt å finne noen å kose på. Vi møter Dina (21), som forteller oss om erfaringene fra sitt singelliv. Hvor de fleste hun har møtt har bidratt til gode historier, men få faste forhold.

– Jeg matchet med en fyr på Tinder for noen år siden, og så spurte han om jeg ville sitte på med… hva heter det?

– *Motorsykkelen hans?*

– Nei, det var enda teitere.

– *Lettmotorsykkel?*

– Nei, sier Dina og drar på det. Hun leter etter riktig ord.

– Det var en feiebil, sier hun til slutt. Han hadde nattevakt og lurte på om jeg ville sitte på.

På Handelshøyskolen BI finner vi mange forskjellige hypoteser som kan forklare datingproblemet.

– Det er to grunner: Den ene er p-piller, den andre er tilgjengeligheten av desperate menn til enhver tid, mener Martin (38). Han utdyper:

– Jeg tror det legger opp til en pulekultur. Hadde man fjernet prevensjonsmidler hadde det vært konsekvenser av det å ha sex og man ville i større grad brukt tid på å bli kjent med hverandre, fortsetter han.

Martin mener også at en høy andel desperate gutter har ført til at særlig kvinner hopper mellom menn. Desperasjonen blant menn tror han bunner i et press på at de skal være suksessrike og få seg noe.

Emma (20) og Carmen (22) er også studenter ved BI, og peker heller på at problemet ligger i måten vi dater på:

– På en datingapp er det mye lettere å komme i kontakt med folk og deretter slenge dem fra seg igjen, sier Carmen.

Hun mener man verdsatte relasjoner mer før enn i dag.

– Nå kan man bare blokkere eller fjerne hverandre hvis man føler seg sårbar, fortsetter hun og legger til at man ikke må glemme verdien av å møtes fysisk.

– Dating handler også om å bli kjent med seg selv. Hva er det man sier? *Grow the garden and the butterflies will come.* Eller noe sånt.

Ingen vil være den som vil det mest

Oslomet-student Sara Sebti (24) har rukket å sveipe, date, håpe, gi opp håpet og begynne på nytt igjen. Hun er enig i at sosiale medier har mye av skylden for hvordan vi dater i dag og mener at kompatibilitet har blitt et A4 ark hvor man skal krysse av på krav. Hun tror også at alle som dater kan kjenne på frykten for å virke desperat:

– Man skal alltid være så nonchalant, sier hun.

– *Hva kan man gjøre da?*

– Folk må tørre å være mer på, og by på seg selv. Hvis man går bort til noen og starter en hyggelig samtale, koster det ikke så mye å spørre om man skal holde kontakten. Og så må vi generelt senke terskelen på forventninger, tørre å være sårbare.

> **Jeg tror det legger opp til en pulekultur**
>
> **Martin (38)**, BI-student

Det finnes håp i å prøve å være sårbar

Både sosionom og sexolog Ingvill Holm Fjær og psykolog Nils Eivind Holth Landrø kjenner igjen det Sebti sier. De har vært med på å utvikle kurset «Dating, tilknytning og seksualitet» ved SiO Helse. Når vi spør dem om utfordringene mange studenter opplever med dating, er de ikke bekymrede.

– Åpenheten rundt seksualitet og seksuell orientering har jo aldri vært større, så det finnes store muligheter for å utforske og å være seg selv i dating. Man må bare tørre det, sier Landrø.



Kanskje er det ikke datingen som har blitt vanskeligere, men terskelen for å våge. Fjær og Landrø møter mange som helst vil skjule at avvisning gjør vondt. De mener man må bli flinkere til å snakke om det å bli avvist, og akseptere at det er en del av det å prøve å finne noen. Skal man finne kjærligheten, må man også tørre å risikere å ikke bli likt tilbake.

– Det har alltid vært like vondt å bli avvist, men i dag dater man gjerne flere, og opplever kanskje derfor å bli avvist oftere, noe som er helt normalt, forteller Fjær.

Vi siterer Emma og spør hva de tenker om teorien om at dersom man fokuserer på å utvikle seg selv heller enn å jakte ned mulige partnere, vil de til slutt komme til deg.

– Jeg tenker at det er godt ment, men for noen kan det være sånn at de venter med å date til de føler seg bedre med seg selv. De skal bli litt mer fornøyd med kroppen eller utseende eller få bedre selvfølelse. Da risikerer man å sette livet på hold. Hvis man tør å invitere inn i en vissen hage er jo det også veldig bra, påpeker Fjær.

Møttes på datingevent

Dersom datingapper ikke er noe for deg, finnes det flere muligheter for å møte folk fysisk. Konseptet «Pitch a friend», hvor man holder en presentasjon om en god venn foran salen, har de to siste årene fått fotfeste i Oslo. Det var her Lina Gaarder (24) og Anton Lindmo (28) møttes. Begge var lei av datingapper og ønsket å gi kjærligheten en sjanse utenfor skjermen. Lindmo trekker blant annet frem dysleksien som en utfordring.

– Jeg syntes ikke alltid det var lett å skrive meldinger. Jeg følte at folk kunne få et annet inntrykk av meg før de hadde møtt meg.

Gaarder kjenner seg igjen i frustrasjonen.

– Jeg hadde lyst til å møte noen fysisk og se hele personligheten.

Hun fikk øye for Lindmo under speeddating-segmentet da han stod på hendene, noe han aldri hadde prøvd før.



LEI: Sara Sebti (24) er en av de som er lei av datingapper, og ønsker å møte folk mer organisk.

l jeg med på

Jeg følte folk kunne få et annet inntrykk av meg før de hadde møtt meg

Anton Lindmo (28), student som møtte dama på datingevent

Han falt av scenen, men han kom opp igjen med et smil om munnen og en tommel i været.

Paret tror ikke de hadde funnet hverandre gjennom en datingapp.

– Vi dømte hverandre først, og hadde nok ikke sveipet på hverandre på Tinder, sier de og ler.



De tror mange på datingappene ikke ser etter forhold, og mener derfor det er behov for flere møteplasser som «Pitch a friend». Likevel finnes det allerede flere eventer å utforske. Gaarder og Lindmo trekker frem «Out there» og «Dategames» dersom man ikke har en powerpoint-presentasjon liggende.

– Jeg har pleid å være konferansier på «Out there». Da fungerer man som en wingman for publikum, og bryter isen mellom dem, sier Lindmo.

På «Dategames» kan man utforske en mengde brettspill og andre leker. Dersom ikke singelevents er din greie foreslår Marcus (22), som vi møter på Blindern, å be vennene sine sette en opp med noen, eller å rett og slett ta seg en god fest.

– Da åpner folk seg mer opp.

På BI foreslår Thea (20) at man tar med sin utkårede på en en-dags hyttetur, gjerne tidlig i datingen. Hun tror det er enklere å bli kjent med hverandre når man er borte fra venner og andre distraksjoner.

universitas@universitas.no

Hvordan naile en date på fem steg?

En samling av tips fra studenter fra BI og UiO

1. Finn ut hvorfor du vil date. Det er greit å tenke seg om før man setter i gang.
2. Dra dit drømmepartneren din er. Det er ikke første gang noen melder seg inn i et ungdomsparti eller oppsøker skateparken, klatrehallen eller HF for å finne kjærligheten.
3. Bare spør! Slutt å skamme deg. Det er sexy å takle avslag.
4. Oppsøk:
   - Pitch-A-Friend: La bestevennen din selge deg inn med en PowerPoint-presentasjon foran et publikum.
   - Out There: Blind dates, gruppedater og en mulig komiker-wingman fra scenen.
   - Dategames: Brettspill og aktiviteter med mål om å bli kjent.
5. Du har en date? Din heldiggris. I så fall:
   - Utforsk kunsten i rådhuset. Pluspoeng for funfacts og termos med vin i lomma.
   - Teknisk Museum. Det er lov å like tog som voksen også.
   - Sognsvann og skøyter. Husk sitteunderlag, det er vanskelig med romantikk hvis man fryser på skinka.
   - Hyttetur (hvis du vil bli godt kjent på kortest mulig tid).
   - Hengekøyetur i marka. På biblioteket eller Bua kan du låne utstyr!
   - Spilloteket: god drikke og hundrevis av forskjellige brettspill.

Tilbudsguiden

AVIS



Bestill på **morgenbladet.no/student**

MUSEUM

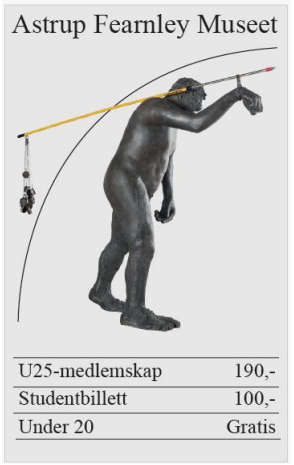

STUDENTBOLIG



AKTIVITETER



KLATRESENTER



LYD- OG LYSUTLEIE



DANS



KINO

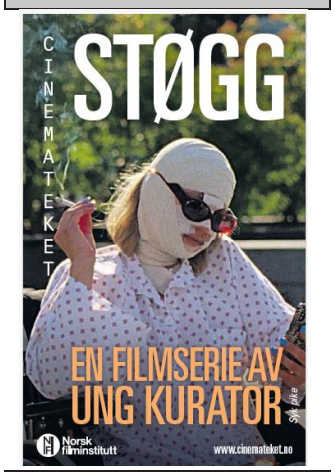

GYNEKOLOG

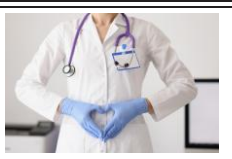

Majorstua kvinneklinikk

Gynekologisk undersøkelse og celleprøve
Studentpris kr. 1.050,-

Gynekolog sentralt på Majorstuen. Du får raskt time hos gynekolog, og du trenger ikke henvisning. Enkel timebestilling på nett og ingen ekstra gebyr for timer på kveld og i helger.

Velkommen til en hyggelig og profesjonell time.

Bestill time på majorstuakvinneklinikk.no

TRENING



KULTUR

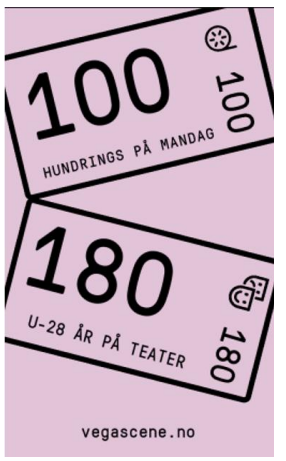



Victoria
NASJONAL JAZZSCENE
Karl Johansgt. 35

Oslos mest spennende konsertprogram med jazz, improvisasjon og musikk som ikke ligner annet

Studentpriser
Uhørt! med gratis inngang

nasjonaljazzscene.no

15 % STUDENTRABATT I KAFEEN PÅ **TREKANTEN**

VELKOMMEN INNOM!

ÅPENT
MAN-SØN

PILESTREDET 24, 0165 OSLO

TILBUDSGUIDEN FOR STUDENTER I OSLO

HÅRFJERNING - LASER

OSLO LASERKLINIKK

STUDENTRABATT – Hver time, hele året!

Profesjonelle hud- og laserbehandlinger utført av lege og helsepersonell med 20+ års erfaring.

Behandlinger:Laser hårfjerning , Pigmentflekker & blodkar ,Akne & aknearr, Hudfornyelse, Alle typer injeksjoner, Fjerning av føflekker, fettkuler og andre utvekster, Fjerning av uønskede tatoveringer
Egne studentpriser + ekstra rabatt på flere behandlinger!

Trygt, moderne og prisvennlig – midt i Oslo.
Hegdehaugsveien 1, 0352 Oslo
www.oslolaserklinikk.no
473 75 218

UNIVERSITAS
Torsdag 26. november 2026

Kun én kandidat til styreleder i SiO



SATIRE: Det er gode grunner til å tro at plakaten i realiteten ikke er hengt opp av styret.

«Oslos mektigste student» skal velges. 24-åringen Oskar Heggernes er den eneste som stiller til leder av styret til Studentsamskipnaden SiO.

SiO

Tekst Solveig Bagle Bjerknes
Foto Sigrid Ewing

– Jeg er motivert for å være en styreleder som gir studentene eierskap til deres makt i SiO, slik at de kan ha reell innflytelse.

Mastergradsstudent i samfunnsøkonomi og nåværende nestleder i SiO-styret Oskar Heggernes blir etter all sannsynlighet den nye lederen av organisasjonen. På mandag skal valget offisielt avholdes, og Heggernes er foreløpig det eneste navnet på stemmeseddelen.

– Flertallet av SiO-styret er studenter, inkludert lederen. Det er altså studentene som styrer samskipnaden. Jeg ønsker å skape enda sterkere eierskap til SiO blant oss.

Styrelederen i SiO er ansvarlig for samskipnadens øverste organ. Styret bestemmer hvilke tilbud SiO skal ha.

Tre mål

Heggernes trekker fram tre mål han går til valg på.

– For det første har jeg lyst til å etablere et tilbakemeldingssystem i SiO som retter seg mot hele samskipnaden.

I dag kan man bare gi tilbakemelding ved inn- og utflytning, og hvis man kontakter kundeservice.

– Hvis varmtvannet har vært borte i for lang tid og kundeservice ikke er til hjelp, så er det ingen flere kanaler for å bringe dette videre. Jeg vil at det skal være bedre muligheter for studentene til å gi tilbakemelding på alle SiOs områder. Da vet man at man styrer etter studentenes ønske.

Heggernes' andre mål er å legge til rette for enda mer kontakt mellom SiO og studentene.

– Jeg vil stå på stand tolv ganger i året. Det er et skritt lenger hva gjelder studentkontakt enn med nåværende styreleder. Jeg ønsker å lytte og bli utfordret, og å ha et godt fotfeste i den massen jeg er ment å representere.

– Og så er det tredje målet å halvere styrelederlønnen.

Ifølge Heggernes lå fjorårets årslønn på 320 000 kr, for en stilling han anslår til å være rundt 30-40%.

– Jeg mener rent prinsipielt at det er for høyt til å være en studentrepresentant.

Han forsvarer at styrelederen skal ha en god lønn gitt det ansvaret lederen forvalter, men fastsetter allikevel at en halvering av årslønna er høyt nok.

– Man skal ikke forstå ansvaret sitt gjennom pengene. Det skal man gjøre gjennom å være i kontakt med studentene og være forankret i organisasjonen man leder.

De spørsmålene som Schultz har vært interessert i å få svar på, har ikke blitt diskutert godt nok enda

Oskar Heggernes, kandidat til SiO-styreleder

Schultz-styr

Studenterhuset i Schultz' gate på Majorstua har skapt hodebry for SiO i lang tid, på grunn av husets ønske om løsrivelse fra samskipnaden. Studentene på Schultz vil heller drive studenterhuset med et selvstendig styre.

– Schultz ønsker løsrivelse, men det ønsker ikke SiO. Dette er en uenighet man må jobbe med, sier Heggernes

Ved et styremøte i mars i år vedtok SiO at de ikke vil la Schultz hus løsrive seg. I referatet fra møtet kan man finne en kommentar fra styret hvor de uttrykker at de ikke forstår hvorfor Schultz ønsker løsrivelse, «all den stund man har månedlige samarbeidsmøter som oppfattes å fungere godt».

– Det kan jo bli vanskelig å jobbe sammen videre, når dere etter flere år med samtaler fortsatt uttrykker at dere ikke engang forstår hvorfor Schultz ønsker å løsrive seg?

– Denne kommentaren stammer fra en periode før det ble forklart for oss i Velferdstinget at samarbeidet ikke fungerte så godt som vi trodde, sier Heggernes og utdyper:

– Vi er enige i at det var kritikkverdig at vi ikke hadde skjønt at samarbeidet fungerte dårlig. Derfor forsterket vi oppfølgingen og tok i større grad kontakt.

Heggernes er åpen for å utvide studenterhusets autonomi, men avviser full løsrivelse.

– Styrevedtaket gjør at vi har et ansvar for å anerkjenne den spesielle kulturen og historien til Schultz, og for å bevare den. Nå har det blitt sett på tiltak for å skape større autonomi for huset.

Han følger opp med en mer konkret målsetting overfor det gamle studenterhuset.

– Jeg har lyst til å besøke Schultz og snakke direkte med beboerne dersom jeg blir valgt. De spørsmålene som Schultz er interessert i å få svar på, skal jeg svare på, og der man har lyst til å utfordre, skal man få utfordre.

Carl Berner-kødd

Faste lesere av denne avisa vil ha fått med seg de mange problemene til Carl Berner studentbolig. Siden raset for ett år siden har de vært plaget av kaputte vaskemaskiner, kaldtvann i dusjene og nå nyligst: kakkerlakker.

– Vaskeriene har blitt fulgt opp,

Jeg ønsker å lytte og bli utfordret, og å ha et godt fotfeste i den massen jeg er ment å representere

Oskar Heggernes, nåværende nestleder av SiO-styret

og framover har styret bestemt at det skal bli enklere å gi tilbakemelding og å handle basert på tilbakemeldingene.

Igjen trekker han frem et bedre tilbakemeldingssystem for å få bukt med problemene som Carl Berner opplever.

– Med et bedre tilbakemeldingssystem, slik som jeg går til valg på, vil det bli lettere å oppdage de gangene det går galt, slik at det tar kortere tid å fikse opp i.

– For noen år siden ville jeg svart Kulturhuset, men nå liker jeg vel best å sitte på takterassen med kompiser eller kjæresten og prate. Det er mest givende, selv om jeg også er veldig glad i å danse.



HÅNDVERK: Studentene frykter mindre tid på verksted.



ROT: For å bedre den økonomiske situasjonen blir studentene oppfordret til å bli bedre til å rydde.

STORE KUTT I AHO:

Fører til kutt i drift og ansatte

Arkitekt- og designhøgskolen (AHO) presenterte mandag et kutt i budsjettene fremover på 10,5 prosent. Kuttene kan ha store konsekvenser driften ved høyskolen.

AHO

Tekst Emil Kvebæk Øvretveit, Ingemar Stirling Gundersen, Ella Jørgenvåg Svendsen
Foto Emil Kvebæk Øvretveit

I oktober skrev Universitas at Arkitekt- og designhøgskolen (AHO) får bevilget fem ekstra millioner til rammebevilgningen ved statsbudsjettet. Dette ble møtt med optimisme blant ansatte og studenter. Mandag kom det derimot en mer pessimistisk oppfølging for studentene ved høgskolen.

For alle studentene ved AHO ble det offentliggjort at høgskolen skal kutte 10,5 prosent i totalbudsjettet i løpet av de neste fire årene. Dette ble offentliggjort på et allmøte på høgskolen. Det totale kuttet blir på omtrent 30 millioner kroner i løpet av de neste fire årene. Dette bekrefter høyskolen til Universitas.

Blir trangere

Ulrika Herlofsen, direktør på AHO, sier til Universitas at de har forberedt seg lenge på kuttet.

– Dette er en varslet nedgang som vi har virkelig prøvd å forberede oss på. Vi har jobbet med å kutte mest mulig i drift, for å bevare kjernevirksomheten vår.

Hun forteller at de blant annet har måttet si opp flere eksterne kontorlokaler som de har leid og som hare vært brukt av ansatte. I tillegg er noen eksterne undervisningslokaler sagt opp fra 2029 av.

– Alle skal samles på campus, så studentene kommer vel til å oppleve at vi blir litt mer trangbodde, sier Herlofsen.

– Men så klarer vi jo ikke på en liten høyskole som AHO å ta hele dette kuttet på driftsbudsjettene våre, for så store budsjetter har vi ikke. Så vi må dessverre også kutte noe på lønn.

– *Hvor mange må sies opp?*

– Det vet vi ikke enda, men vi prøver å løse dette med frivillige ordninger, svarer Herlofsen.

Hun opplyser at de har tilbudt seks frivillige sluttavtaler til administrasjonen så langt i år, som har blitt inngått.

Kunnskapsdepartementet opplyser at hovedårsaken til realnedgangen for AHO i 2027 er utfasing av de midlertidige pandemitiltakene og nedgang i resultatbasert uttelling.

«AHO er inne i en omstillingsprosess for å tilpasse virksomheten til det økonomiske handlingsrommet framover etter relativt store midlertidige tildelinger i forbindelse med pandemien.»

Herlofsen peker også på at dette er en del av et større kutt for hele den høyere utdanningssektoren. I statsbudsjettet for 2026 fikk 29 av 36 universiteter og høyskoler kutt, og for 2027 foreslås det gi kutt til 20 av 36. Blant de statlige institusjonene er det AHO som foreslås det største kuttet på 3,1 prosent. Dette er medberegnet de fem millionene i ekstrabevilgning.

I 2025 lagde AHO en langtidsplan for å følge opp de varslede kuttene, der det var planlagt et kutt på omtrent 3,1 prosent for 2027. De fem millionene i ekstrabevilgning hjalp AHO med å holde seg til planen.

Det ble sagt at dette er de største kuttene høyskolen har stått overfor noensinne

Gunhild Gjøsund Kleppen, student ved integrert master i arkitektur ved AHO

– Vi skal kutte om lag åtte millioner i 2027, og med de fem millionene, klarer vi å kutte som planlagt, og ikke 13 millioner. Da klarer vi å beholde det planlagte kuttet.

Største kutt noensinne

På tirsdag var det innkalt til allmøte på Institutt for arkitektur. Gunhild Gjøsund Kleppen (22) og Elina Aleksandra Nystad Karvinen (21) studerer integrert master i faget på andreåret. Karvinen er en av de tillitsvalgte i klassen. Studentene var begge tilstede på allmøtet til instituttet, og er bekymret for konsekvensene av budsjettkuttene.

Studentene kommer vel til å oppleve at vi blir litt mer trangbodde

Ulrika Herlofsen, direktør på AHO

– Dette er dramatiske kutt AHO står ovenfor, og det ble veldig klart på allmøtet også, sier Kleppen.

– Det ble sagt at dette er de største kuttene høyskolen har stått ovenfor noensinne, legger Karvinen til.

På allmøtet ble de presentert for den økonomiske situasjonen, hvilke tiltak som drøftes og hvordan studentene kan bidra. Det skal kuttes ett årsverk i drift, så studentene blir oppfordret til å bli bedre til å rydde opp etter seg. Utløsning av alarm etter klokken 23 svarer også til utgifter på rundt ett årsverk.

På slutten av allmøtet ble det åpnet for spørsmål. Da kom det spørsmål om kutt i lærerstanden, og hva konsekvensene blir for studenter. Disse bekymringene deler Kleppen og Karvinen også.

– Vårt største problem er ikke å rydde mer, eller å ikke utløse alarmen, men heller konsekvensen av færre lærere og veiledere, sier Karvinen og legger til:

– Verksteder, for eksempel, er en grunnleggende del av studiet vårt som arkitektstudenter.

Ifølge anonyme plakater hengt opp på høyskolen er stillingen som verkstedsansvarlig ute av budsjettet, så «interaksjonsverkstedet» der studenter kan ta bilder av modeller er stengt på ubestemt tid. Kleppen trekker frem at dette skjedde rett før eksamenstiden, og går utover studentene.

– Det blir vanskeligere å være student på AHO med mindre verkstedtid, færre lærere og mindre tett veiledning.

Studentene peker på at det allerede er knapt om ressursene. De trekker frem at de ikke fikk dato for eksamen før i oktober. Et lite lysglimt derimot er at studieturen tilsynelatende opprettholdes, forteller studentene.

– *Og det er dere fornøyd med?*

– Ja! Men samtidig så betaler vi jo mesteparten av den selv…

UNIVERSITAS
Torsdag 26. november 2026

UTENRIKS

Utenriksredaktør: **Nora Ingeborg Geiran Dingstad**
noraingeborg@icloud.com 995 75 997



FRA SORG TIL PROTEST:

2,4 millioner kvinner utestengt fra utdanning

PÅ VEI TIL SKOLEN: For jenter i Afghanistan stanser skolegangen etter sjette klasse.

Samme dag som Zuhra Bahman (43) leverte masteroppgaven sin, bestilte hun flybilletten hjem til Afghanistan. Nesten 20 år senere bor hun fortsatt der.

Utdanning

Tekst og foto: Tord Lyche Hagem

Da Taliban tok makten i Afghanistan for første gang på 1990-tallet, ble skolen til Zuhra Bahman stengt. I klassen hennes var det rundt førti jenter.

– Nesten alle giftet seg, og de var 14-15 år gamle.

Bahman gikk da i åttende klasse. Mens hun og de andre jentene måtte bli hjemme, kunne lillebroren fortsette utdanningen.

– Det var første gang jeg på alvor kjente på at jeg ikke hadde de samme mulighetene.

Selv regner hun seg som heldig. Faren ga henne bøker og diskuterte litteratur med henne. Gjennom foreldrenes nettverk møtte hun utdannede kvinner og menn, og faren tok henne med på møter der hun fikk lære om rettigheter og si sin mening.

– De viste meg at dette er normalt. Man må ta utdanning og bruke den til å gjøre noe godt for samfunnet.

Utdanning åpnet dører

Universitas møter Bahman på Afghanistan-uka i Oslo i oktober. I dag er hun leder for Afghanistan-programmene i Search for Common Ground (SFCG), som ifølge Armed Conflict Location & Event Data er verdens største organisasjon med fredsbygging som hovedmål.

Bahman mener det var omgivelsene rundt henne som gjorde at hun så verdien av å ta en utdanning. Hun tror ikke alle har en slik fordel.

– Jeg er veldig opptatt av at man må være bevisst sitt privilegium, hva du har av fordeler og hvordan du kan bruke dem.

I en ungdomsgruppe Bahman var en del av, underviste de hverandre i blant annet engelsk og matematikk. Etter å ha vunnet en lokal skrivekonkurranse fikk Bahman reise til Storbritannia, der hun fullførte utdanningen sin.

Skolene stenger igjen

Siden 2021 har jenter i Afghanistan blitt nektet ordinær skolegang etter sjette klasse. Jentene som gikk på ungdomsskolen da Taliban tok over, er i dag omtrent på alder med førsteårsstudentene ved norske universiteter.

For Bahman ble historien gjen-

> **Problemet vårt startet ikke med Taliban**
>
> Zuhra Bahman

tatt. Da skolene stengte på nytt, var det denne gangen døtrenes tur til å miste plassen. Hun ønsket å gi dem muligheten til å fortsette utdanningen, slik faren gjorde for henne.

– Vi bestemte oss for å flytte



DIALOG: Representanter for sivilsamfunnet møtes i Kabul.

dem at av landet. De går nå på skole i Dubai.

Bahman har fremdeles Afghanistan som base og sier hun er heldig som har en arbeidsgiver som gjør det mulig for henne å reise og besøke døtrene.

Settes i perspektiv

Situasjonen i Afghanistan må sees i lys av en langvarig konflikt om landets retning, mener Bahman.

– Afghanistan har i over hundre år vært preget av en konflikt mellom moderniserende og konservative krefter.

Bahman sier at Afghanistan var sterkt avhengig av utenlandsk bistand, også før 2021. Da mye av bistanden ble kuttet etter Taliban-overtakelsen, ble også rommet for lokale tilbud og offentlige tjenester mindre. Hun påpeker at for jenter som er utestengt fra ordinær skole, kan det bety færre alternativer.

Hun advarer også mot å framstille tiden før 2021 og Talibans restriksjoner som en gullalder for afghanske jenter og kvinner.

– Mange utdannede jordmødre kunne ikke arbeide i store deler av landet, fordi sosiale normer snevret inn mulighetene for å reise og jobbe.

I Afghanistan er jordmor et yrke kun for kvinner. Ifølge Verdens helseorganisasjon (WHO) var 80 prosent av jordmødrene i 2019, altså før Taliban tok over, ikke ansatt i helsevesenet. Til tross for at helsesystemet sårt trenger helsepersonell.

Før Taliban tok over makten og muligheten for utdanning formelt var til stede, var det omtrent fire av ti jenter som fortsatte utdanningen sin lenger enn sjette klasse, ifølge Verdensbanken.

– Problemet vårt startet ikke med Taliban, sier Bahman.

– Økning i tidlige ekteskap

Mange av foreldrene som hadde mulighet og la vekt på utdanning, tok døtrene ut av landet, forteller Bahman. Blant familiene som ble igjen, er mulighetene ulike.

– Noen er fast bestemt på å finne alternativer, slik som foreldrene mine var da skolen min stengte. Andre finner ikke løsninger, og derfor ser vi en økning i tidlige ekteskap.

Ikke-statlige organisasjoner, som den Bahman jobber for, finansierer lokale aktører som kan tilby kurs i kunst, entreprenørskap, koding, kunstig intelligens og grafisk design. Dette er tilbud



ZUHRA BAHMAN MØTER KVINNELIGE ENTREPRENØRER: Entreprenørskap er én av få muligheter til å skaffe seg egen inntekt.

Afghanistan

+ Siden kongedømmet ble avskaffet i 1973 har det vært syv store regimeskifter i Afghanistan.
+ Selv om økonomien nylig har hatt et lite oppsving, er fortsatt Afghanistan blant verdens aller fattigste land.
+ Siden august 2021 har den islamistiske bevegelsen Taliban styrt landet etter en streng tolkning av islamsk lov.
+ Det er anslått at 2,4 millioner jenter er stengt ute fra videregående skole.
+ Afghanistan er det eneste landet i verden som formelt forbyr utdanning for jenter.

Kilde: Verdensbanken, FN





som tillates av myndighetene, forteller hun.

– Dette er registrert som en del av organisasjonenes arbeid. Men det er vanligvis bare tilgjengelig i de største byene.

– Dette er ikke nok

Bahman forteller at mange jenter får undervisning på uformelle, midlertidige skoler, men at de ikke sitter igjen med vitnemål når undervisningen er fullført.

– Det finnes nettskoler som tilbyr sertifisering, men de er kostbare. Det skyldes blant annet at elevene trenger tilgang til internett hele dagen, i tillegg til nettbrett eller i det minste en mobiltelefon.

Hun mener likevel at akkreditert nettundervisning kan være et godt alternativ, dersom det blir investert mer i slike tilbud. Undervisning på nett trenger heller ikke føre til sosial isolasjon.

– Slik samfunnet fungerer i Afghanistan, går ikke disse jentene glipp av sosialt samvær. Vi er et veldig kollektivt samfunn.

Bahman setter dagens muligheter opp mot de hun selv hadde som barn.

– Dette er ikke nok, men jeg ville likevel heller hatt dette enn det jeg hadde på 1990-tallet, da nesten ingenting var tilgjengelig.

Dialog

Bahman foreslår ikke én enkel løsning, men vektlegger gradvis endring med dialog og investering i praktiske tilbud.

– Det må investeres i tilbud som fungerer når de uten internettilgang, som for eksempel radiosendinger som kan formidle afghansk læreplan til avsidesliggende provinser.

Hun vil at utenlandske aktører skal samarbeide med lærere og professorer i diasporaen og at disse tilbudene kobles til akkedering, slik at jentene får vitnemål. Samtidig advarer hun mot at all undervisning kommer fra utlandet.

– Hvis all utdanning kommer utenfra, fremmedgjøres jentene fra sine egne lokalsamfunn.

Videre er det også viktig at utdanningene som tilbys er i tråd med behovene i Afghanistan, mener Bahman.

– Jeg studerte samfunnsvitenskap, og jeg elsker det, men jeg ser også at samfunnsvitenskap ikke dekker behovene til vanlige afghanere.

– Vi må se på hvordan man kan gi stipend til jordmor-, helse-, medisin- og sykepleieutdanning. Stipend og utdanningsstøtte til Afghanistan må avpolitiseres, slik at neste generasjon kan ta lederansvar i egne lokalsamfunn, innen helse, utdanning og grunnleggende behov.

Bak alt dette ligger dialog. Bahman og hennes organisasjon snakker jevnlig med Taliban, og hun tror at positive endringer vil komme fordi de fortsetter å snakke sammen. Hun advarer mot at tung isolasjon og sanksjoner vil kunne ramme befolkningen hardere enn styresmaktene.

Det var første gang jeg for alvor opplevde at jeg ikke hadde de samme mulighetene

Zuhra Bahman

– Det er lettere å forhandle om å åpne jenteskoler når landet er relativt fredelig, enn når landet er i krig.

Risikabelt arbeid

Dialogen har også en personlig pris for Bahman. Hun peker først og fremst på risiko for eget omdømme:

– Jeg har valgt å bli i landet, og når jeg reiser ut, blir jeg stemplet som Taliban-alliert fordi jeg bor der og engasjerer meg. Samtidig kan myndighetene og mer tradisjonelle deler av samfunnet se meg som ideologisk nærmere Vesten. Jeg bruker mye tid på å forklare meg overfor begge sider.

Til slutt kommer hun med en oppfordring til den unge generasjonen med studenter.

– I dag trekker vi konklusjoner veldig raskt. Afghanistan har så mange lag med kompleksitet. Så vær nysgjerrig, finn ut mer, og lytt for å lære, ikke for å argumentere imot.

Det gjelder særlig studenter, mener hun. De som skal utforme fremtidens politikk.

– Dere blir fremtidens ledere i bistandssektoren. Dere blir diplomater. Dere blir forretningsfolk. Dere kommer til å nå Afghanistan gjennom teknologi.

Å låse seg til én forståelse av komplekse problemer, vil ikke være rettferdig mot en selv, mener Bahman.

– Spør, besøk og knytt kontakt, avslutter hun.

KULTUR

Kulturredaktør: Gyri Høiset
gyrih@hotmail.no 941 41 494

Her er ONS noe m

Hver onsdag åpner fem jenter stua si for folk de aldri har møtt før. Med symaskiner, strikkepinner og kake har Husflidskollektivet skapt et gratis møtested.



ÅPEN DØR: Hver onsdag fyller Husflidskollektivet stua med folk de aldri har møtt.



Husflid

Tekst Mille Kolbergsrud Espeland
Foto Eir Andrea Nordhagen

Det står en blid jente og vinker fra andreetasjen i et lunt hus på Vålerenga idet Universitas kommer gående mot oppgangen denne novemberkvelden.

– Kom inn! Bare heng av dere, så er trappa i enden av gangen, roper Ingvild Runarsdatter Karijord (24) fra vinduet.

Døra står ulåst. Opp trappa står fire av de fem jentene i Husflidskollektivet på kjøkkenet og lager middag sammen. Det er en onsdag midt i eksamensperioden, men det føles litt som å komme hjem til jul.

Ingen spør hvem vi er før jakka er av. Jentene er blide og prater som om de har kjent oss i årevis. At eksamen venter når vi kommer hjem, er glemt før vi har satt oss ned.

Hver uke inviterer disse jentene fremmede hjem i stua si til «ONS». Ikke til den typen ONS du kanskje tenker på, men til en som mormor faktisk ville vært stolt av. Forkortelsen står for one night sew, men er også en forkortet variant av ordet «onsdag».

Her kan hvem som helst komme for å sy, strikke og spise kake med folk de aldri har møtt før. Det er gratis, og det er helt greit å kunne mindre enn sidemannen. Det eneste du må gjøre, er å melde deg på via Instagram-kontoen deres.

«Kan du sy?»

Det tyter garn ut av et skap i stua, og det står symaskiner på spisebordet. Mens Ingvild prater, sitter Ingeborg Nitter (22) med strikkepinner i hånda. Aleksandra Refsnes (24) trer et strikk gjennom en buksekant, og Frida Hole (24) syr konsentrert på en bunadskjorte og overlater praten til de andre. Den femte og siste i kollektivet, Vilde Gullhaug Birkeli (26), er ikke hjemme denne kvelden.

Det er lett å tro at jentene kjente hverandre fra før og flyttet sammen for å sy. Men de fant hverandre slik de fleste andre kollektiv gjør.

Ingvild bodde i et kollektiv i Pilestredet med fire andre. Da det ble en ledig plass, flyttet Vilde inn. Så kom Frida, som de begge allerede fulgte på Instagram. Til slutt flyttet Aleksandra og Ingeborg inn.

> **Uten dem hadde det ikke vært noe ONS**
> Ingvild Runarsdatter Karijord (24)

– Vi så etter folk med de samme verdiene som oss. Å flytte inn med folk som også syr, var jo en urealistisk tanke, sier Ingeborg.

Ett spørsmål fikk Aleksandra likevel før hun flyttet inn: «Kan du sy?».

«Nei, men jeg kan lære», svarte hun.

Etter hvert ble stua en systue. Jentene satt og sydde nesten hver kveld, og flere venner sa at de også ville lære å sy. Men det ble aldri noe mer ut av det.

– Under en middag i kollektivet bestemte vi oss for å opprette en Instagram-konto og invitere folk hjem til stua vår onsdagen etter, sier Ingvild.

Husflidskollektivet arrangerte sin første ONS i januar. Siden den gang har de invitert folk hjem hver uke. I sommer flyttet de fra Pilestredet til huset på Vålerenga, blant annet fordi det var mer plass til ONS der.

Naive? Kanskje litt

Å invitere fremmede inn i sin egen stue er ikke det første alle ville gjort. Det krever tillit å åpne hjemmet sitt for mennesker man aldri har møtt.

– *Synes dere det var skummelt å invitere fremmede hjem til dere første gang?*

– Jeg var bare redd ingen skulle komme, sier Aleksandra og flirer.

Jentene var altså mer redde for at ingen skulle komme enn for hvem som faktisk kom.

– Vi er kanskje litt naive, sier Ingeborg, mens de andre nikker.

I det gamle kollektivet i Pilestredet måtte noen løpe ned og åpne døra hver gang det ringte på, og hvem som sto på trappa, visste de aldri.

De syns fortsatt det er spennende hver gang et nytt navn dukker opp på påmeldingslista.

– Vi er veldig takknemlige for dem som kommer. Uten dem hadde det ikke vært noe ONS, sier Ingvild.

En av gjestene som har kommet inn i stua i løpet av intervjuet, trekker frem hvor enkelt det er å komme innom, og hvor behjelpelige jentene er.

– Også er det sjukt koselig at det er kake, sier Hanne-Kristin Schrøder Leiros (27) mens hun sitter og spinner sin egen tråd med håndtenen.

Noen må dra i trådene

Det var aldri planen å bekjempe ensomhet med strikkepinner. Men etter hvert har jentene fått øynene opp for at ONS kan bety mer for noen enn de først hadde forestilt seg. Sying er ofte noe man gjør alene hjemme, påpeker jentene. De mener også at Oslo har for få gratis steder der folk kan være sosiale.

– Vi ville bare finne folk med felles inter-

hormor ville likt



ONE NIGHT SEW: Hver onsdag fylles stua med folk, prosjekter og kake.



LAVTERSKEL: Folk kommer når de kommer, og ingen trenger å bli underholdt.

Jeg var bare redd ingen skulle komme

Aleksandra Refsnes (24)



GARNSKAPET: Det tyter garn og stoff ut av skapet i stua.

esser som oss, men etter hvert så vi hvor fint det var også for det sosiale, sier Aleksandra.

– Noen har også begynt å møtes utenfor ONS etter at de møttes her, forteller Ingvild.

Det som gjør ONS så spesielt, er den uformelle tonen. Ingen legitimasjon, ingen billettkontroll eller navn som skal krysses av. Jentene lager middag, folk kommer når de kommer, og ingen trenger å bli underholdt.

– Lavterskel. Putt to streker under lavterskel, sier Aleksandra og flirer.

Kanskje er det nettopp det som er trikset. På ONS kan man skylde på strikketøyet. Man kommer for å lage noe og blir kjent med noen på veien, uten å måtte innrømme at det var selskapet man egentlig var ute etter.

For den som savner noen å bare være i stua med, uten å måtte fylle stillheten eller prestere, er det vanskelig å tenke seg noe bedre. Stopper praten opp, er det bare å telle masker.

Aldri sydd før

Noen kan mer enn andre. Aleksandra hadde knapt rørt en symaskin før hun flyttet inn i kollektivet, utenom litt på ungdomsskolen.

– Jeg bare havnet midt oppi det her. Jeg var kjempeheldig, sier hun.

Hun er ikke den eneste som har lært seg å sy i stua. Noen kommer med et plagg som skal fikses, andre vil prøve noe helt nytt.

Og nei, det er ikke bare jenter som dukker opp. Gutta kommer gjerne med bukser med hull i og spør jentene hva de skal gjøre med dem. Ifølge kollektivet er de så glade i buksene sine at de heller vil reparere dem enn å kjøpe nye.

– Det er så gøy å se utviklinga. Man kan bare komme hver gang og bli skikkelig flink til å sy, sier Ingvild.

Folk tar med seg det prosjektet de vil, og stort sett også eget stoff, garn og utstyr. Mangler man noe, kan man låne. Kollektivet har symaskiner, syskrin og mønstre gjestene kan sy etter. De presiserer likevel at ONS først og fremst er en møteplass, ikke en utstyrsbod.

Gratis med vilje

Alt er gratis, og jentene tjener ikke en krone på det. Kake, tråd og nåler betaler de selv. De har diskutert å ta inngangspenger, men landet på at ONS skal være gratis, slik at alle skal kunne komme. De har også forsøkt å søke om støtte, men det er vanskelig å få, ettersom arrangementene foregår i et privat hjem.

– Det er ikke så mange steder i Oslo man kan komme gratis. Ofte skjer det på en kafé, og da er det forventet at man skal kjøpe noe, sier Ingvild.

Og kaka? Den bakes av «den som har tid», forteller Frida.

Flere organisasjoner har spurt om de vil flytte ONS til et offentlig sted. Det har jentene takket nei til.

– Vi vil heller holde det her hjemme i stua vår, sier Aleksandra.

For det er nettopp stua som gjør tilbudet lavterskel. Her er det ingen scene eller kursleder, bare en sofa, et spisebord og noen som setter på kaffen.

– Jeg har tro på at man kan reparere og lage ting selv, sier Ingvild.

Venteliste til stua

Interessen har vokst. Den første kvelden i det nye huset kom det 18 nye ansikter, og til årets juleverksted er det venteliste. Som regel er det en fast gjeng, pluss én eller to nye hver gang.

Er det aldri slitsomt å ha besøk hver eneste onsdag? Jo, innrømmer de, særlig når de kommer rett fra skole eller jobb.

– Rett før kan det være litt stress. Men når det setter i gang, er det alltid hyggelig, sier Aleksandra.

Jentene forteller at de gjerne står midt i middagslagingen når de første begynner å ringe på. Resten av kvelden går stort sett av seg selv. Og det ser ut til å fungere.

Når Universitas takker for seg, er det fortsatt eksamensperiode. Bekymringene virker litt mindre enn da vi kom. Og et sted hjemme ligger det kanskje et par strikkepinner som fortjener en ny sjanse.

universitas@universitas.no

Lavterskel. Putt to streker under lavterskel

Aleksandra Refsnes (24)



DEBATT

Idé- og debattredaktør: **Albert Randsborg**
albertrandsborg@gmail.com 938 27 476



KJØR DEBATT Hete tips om debatter i andre redaksjoner

I møte med regnerokket

Kunstig intelligens (KI) har nå løst to av de seks uløste millenniumprisproblemene i matematikk. OpenAI skal ha «løst» Navier-Stokes-ligningene, og Anthropic skal ha «løst» Riemann-hypotesen. Begge problemene har eksistert siden 1800-tallet, da de først ble formulert. KI har løst begge to bare i år. Fenomenet har til og med fått et navn: «mathocalypse». Til dere som misliker anglisismer: Hva med «regnerokk»?

Samtidig kunne man lese i Aftenposten forrige uke at statsviter Tore Wig og filosof Aksel Braanen Sterri tror at «vi er i ferd med å miste kontrollen over KI». De referer blant annet til analytikere som gir KI en 50 prosent sannsynlighet for å kunne utføre alle hvitsnippjobber innen 2028.

Som samfunnsøkonomistudent er matematikk og hvitsnippjobb mine to ting, liksom. Så dette er jo skikkelig skummelt. DNB sparket også nylig 400 mennesker for å erstatte dem med KI. Det ser mørkt ut.

Men: Samtidig gikk betalingsløsningen ned for storbanken to ganger bare forrige uke. I Aftenpostens dekning av saken insinuerer de at dette har en tydelig sammenheng med nedbemanningen – at dette knapt skjedde før de sparka 400 stykk, og nå plutselig har skjedd to ganger på én uke. DNB avviser sammenhengen, så det er sagt. Men det er uansett beroligende å se at systemene våre enda ikke kjører perfekt uten oss!

De KI-genererte bevisene til matteproblemene har tydeligvis også ganske lite menneskelig nytte, fordi mye av det man lærer, kommer fra prosessen. Matematikeren som styrte Claude til å løse Riemann-hypotesen har selv kalt det 250-tusensiders KI-genererte beviset for «an unreadable travesty of «slop»». Det høres jo ikke ut som de er så veldig gode?

Så kanskje det kan gå bra med meg også. Dessverre er jeg, som økonomene sier, *risikoavers*. Jeg gidder ikke denne usikkerheten! For å sikre meg en stødig jobb, tror jeg heller jeg satser på å bli avistegner.

Av AR

Ukas overhørt

«Er det en dag man bør kunne slå kvinner, er det på mannedagen»

Kvinnelig student

«Jeg visste ikke hva hun ønsket seg!»

Student som kjøpte nunchuks og en Big One frossenpizza til bursdagsbarnet

«Jeg skal ikke få en jobb hvor jeg må sende mails»

Journalist-student på OsloMet

«Skatt er heller ikke enkelt, ifølge kilder til DN»

DN Helg uke 47. **Takk for oppklaringen!**

«Det beste med å få råd fra noen, er vissheten om at andre er dummere enn deg selv»

Forskningsassistent på UiO

DEBATTREGLER I UNIVERSITAS

Har du overhørt/lest noe artig/forferdelig/overraskende blant dine medstudenter?
Vil du få din mening på trykk i Universitas?
Send innlegget ditt på e-post til

debatt@universitas.no

samt på hvilket universitet/hvilken høyskole du overhørte det.

Alle sitater blir publisert anonymt.

- Vi trykker ikke innlegg som har vært på trykk i andre aviser, eller som er hatske og trakasserende
- Vi forbeholder oss retten til å fortkorte innlegg
- Frist for innsending av innlegg er søndag kl. 17
- Legg ved et portrettfoto av deg selv i e-posten
- Typiske innlegg er mellom 1500 og 2000 tegn, inkludert mellomrom. Lengre innlegg kan vurderes i noen tilfeller



ARKIVFOTO: PRIVAT

Takk for utålmodigheten!

Takk for at dere forventer mer av klimapolitikken. Den utålmodigheten deler jeg, både på vegne av Norge og verden.



Klimapolitikk

Sigrun Aasland, klima- og miljøminister (Ap)

Denne uka deltar jeg på klimatoppmøtet i Tyrkia. Her har jeg møtt kollegaer fra Nepal, Tuvalu og Niue. De forteller om de katastrofale konsekvensene av klimaendringene. Fra isbreene som smelter til havnivået som stiger. For dem er ikke klimaendringer en fjern trussel. De frykter for fremtiden for landet og folket sitt.

Vi merker klimaendringene hjemme også. Vi opplever mer ekstremvær, større fare for flom og skred og endringer i naturen rundt oss. Vi har dårlig tid, og vi må gjøre mer.

Samtidig ser vi her i forhandlingene at sterke krefter nå stritter imot felles, høye ambisjoner for å kutte utslipp. Vi jobber iherdig for å motvirke omkamper om viktige gjennomslag Norge og flere gode krefter har fått i tidligere klimaforhandlinger.

Heldigvis har vi Parisavtalen. Før den ble vedtatt i 2015, lå verden an til rundt fire graders oppvarming. Med dagens klimamål er anslaget rundt 2,5 grader. Allerede er klimaendringene så store at de er farlige, men vi kan fortsatt gjøre mye for å begrense dem, og gjøre verden og Norge tryggere. Hvert tonn og hver desimal teller.

Parisavtalen viser at samarbeid på tvers av landegrenser fungerer. Den har utløst teknologiutvikling, økte investeringer i fornybar energi og utslippsreduksjoner i mange land. Også i Norge går utslippene ned, og særlig har vi sett en endring de siste fem årene. Vi har redusert norske utslipp med 14,1 prosent sammenliknet med 1990. Norsk industri har nesten halvert sine utslipp i samme periode.

Det er fortsatt mye som gjenstår for å omstille økonomien vår og få utslippene ned. Men politikken virker og når vi samarbeider internasjonalt virker den enda bedre.

Det innebærer blant annet at vi støtter det internasjonale arbeidet med omstilling bort fra bruk av å fase ut bruken av fossile brensler. Energiomstilling er bra for klimaet, men også for energisikkerheten. Den siste tiden har blokaden i Hormuz-stredet vist hvordan fossil energi gjør oss sårbare, og mer tilgang på fornybar energi gjør oss tryggere.

Klimadebatten preges litt for mye av to ytterkanter

Vi skal fortsatt være utålmodige. Men én ting bekymrer meg. Klimadebatten preges litt for mye av to ytterkanter: På den ene siden står de som mener at det skjer ingenting og nærmest er håpløst. På den andre stilles det spørsmål om ikke klimatiltak er både for dyre og unødvendige. Begge tar feil. Og verre: ingen av dem bidrar til å mobilisere handlekraften vi trenger!

Vi må kutte utslipp og omstille økonomien vår. Det går fremover, men mye gjenstår. Det er ikke en sprint, det er en maraton. Skal du løpe maraton, hjelper det litt underveis å vite både at du nærmer deg mål, og at du ikke løper alene. Klimapolitikken lykkes bare om vi får folk med oss i omstillingen. Da må vi være utålmodige, og vi må gjøre mer. Fordi politikken virker.

debatt@universitas.no

Varige løsninger er viktigere enn midlertidige politiske utspill

Gruppeleder i Oslo Arbeiderparti bommer i kritikken av Oslo Høyre. Det Høyre-ledede byrådet prioriterer varige resultater for Oslos studenter.



Oslo Byråd

Marthine Wathne, formand i Den Konservative Studenterforening

Gruppelederen i Oslo Arbeiderparti, Marthe Scharning Lund, var ute i Universitas tidligere i år og kritiserte Høyre for å klippe snorer mens andre tar regningen. Her synes jeg hun bommer kraftig.

Det Høyre-ledede byrådet foreslår å styrke kollektivtrafikken med 220 millioner kroner årlig i budsjettet for 2027. Dette kommer utover de statlige tilskuddene. Målet er et varig bedre kollektivtilbud og lavere billettpriser. Tilskuddene fra Stortinget til lavere kollektivpriser er midlertidige, og det byrådet gjør er å sørge for at de lavere billettprisene ikke er avhengige av tilskudd som kan forsvinne like raskt som de dukket opp.

2025 førte med seg den største økningen i antallet studentboliger, og det høyreledede byrådet har sikret at det bygges mange ytterligere boliger i tiden som kommer. Blant annet er det solgt tomt på Økern til bygging av over 400 nye studentboliger, og Hagegata 30 ble overtatt av SiO i 2025, hvor det vil bli plass til 120 nye studenter i 2027. Nye reguleringsformål er helt fint, men det er ikke det samme som ferdigbygde boliger. Studenter kan tross alt ikke bo i et reguleringsformål.

I tannhelsedebatten mener jeg det mangler en del nyansering. Unge voksne mellom 21 og 28 år får allerede subsidiert 75 prosent av nødvendig tannbehandling. Samtidig er dette aldersgruppen med best tannhelse, og som i størst grad uteblir fra oppsatte tannlegetimer.

Når en gruppe allerede får betydelig offentlig støtte og gjennomgående har god tannhelse, er det legitimt å spørre om ytterligere subsidiering er riktig bruk av ressurser. Det handler om å prioritere dem med størst behov.

Begrepet «fluorgenerasjonen» er for øvrig et etablert begrep brukt i tannhelsepolitikken for å beskrive den generelle tannhelsen i ulike generasjoner. Fluorgenerasjonen og forebyggingsgenerasjonen beskriver de første generasjonene som i stor grad beholdt egne friske tenner inn i voksen alder, og som har vokst opp med gode forebyggende tannhelsetiltak. Dette blant annet takket være fluor. Det å fremstille bruken av dette begrepet som negativt blir feil. Poenget er at yngre generasjoner generelt har bedre tannhelse. Kritikken mot tannhelsereformen gjelder blant annet at begrensede ressurser heller bør prioriteres til dem som har størst behandlingsbehov, og det er generelt ikke folk i alder 21-28.

Studenter kan ikke bo i et reguleringsformål

Jeg mener det er viktigere å sikre varig lavere kollektivpriser enn midlertidige priskutt, å få studentboliger bygget fremfor å slå seg til ro med reguleringsformål, og å prioritere tannhelseressursene der behovene er størst.

Man må gjerne være uenig i prioriteringene, men når det fremstilles som at Høyre ikke har noen resultater å vise til ovenfor studentene, så mener jeg Marthe Scharning Lund bommer kraftig.

debatt@universitas.no

Høyre ser symptomene, men overser årsakene

Verken skattelettelser eller et mer fleksibelt arbeidsmarked løser misforholdet mellom utdanning og arbeidslivets behov.



Statsbudsjettet

Ameli Eikner, leder i AUF-studentene Oslo

I «Statsbudsjettet glemmer de nyutdannede» trekker Marthe Johannessen fra Høyres Studenter frem unges utfordringer etter studiene. Problemet er at hun hopper over årsakene og rett til Høyres vanlige løsninger: skattelettelser og et mer fleksibelt arbeidsmarked.

At 10 % av nyutdannede masterkandidater er ledige etter seks måneder, er alvorlig. Men tallet sier lite om årsakene. NIFUs kandidatundersøkelse viser store forskjeller mellom utdanninger, noe som kan tyde på et misforhold mellom tilbudt og etterspurt kompetanse. Etter to til tre år er langt flere i jobb. Overgangen til arbeidslivet tar tid.

Å myke opp reglene for midlertidige ansettelser, deltid og arbeidstid, eller gi skattelettelser slik Høyre stadig foreslår, reduserer ikke avstanden mellom utdanning og arbeidslivets behov.

Når enkelte sektorer skriker etter arbeidskraft, må man satse der behovet er størst. Forslaget til statsbudsjettet gjør dette, med 150 nye studieplasser innen helse- og teknologiutdanninger og 120 millioner kroner til ingeniørutdanningene.

Johannessen kritiserer regjeringens «skattelotteri». Jeg håper Høyres Studenter skjønner hvorfor utvalget er tilfeldig. Tilfeldig utvelgelse er avgjørende for å måle hvordan skattefradrag påvirker unges arbeidstilbud.

Halveringen av BSU-fradraget kritiseres også. Ordningen gagner unge som har råd til å spare. Et høyere fradrag hjelper lite for studenter som bruker inntekt på husleie. Det er vanskelig å spare penger man ikke har. Derfor er det viktigere å styrke studentøkonomien ved å knytte studiestøtten til folketrygdens grunnbeløp.

Det er vanskelig å spare penger man ikke har

Problemet med boligmarkedet er at det bygges for få boliger. Høyrebyrådet i Oslo regulerte kun 320 nye boliger første halvår 2026, en tidel av eget mål. Økt BSU-fradrag løser ikke dette.

Regjeringens satsinger skal møte arbeidslivets kompetansebehov. Skal vi løse utfordringene nyutdannede møter, må vi rette tiltakene mot årsakene, ikke bare symptomene.

debatt@universitas.no

Equinor vil være vennen vår. Vil vi?

Equinor sier at vi er fremtiden. Hvilken fremtid de investerer i, er et annet spørsmål.



Equinor

Euan Sweenie, student på geofysikk og klima ved UiO

Hele livet har jeg drømt om å bli pilot. Da jeg i mars sto overfor å gjøre drømmen til virkelighet, kjente jeg på skyld. Skyld over hva det ville bety: Å jobbe i en industri som prioriterer sin egen vekst fremfor vår sjanse til en levelig fremtid. Men den skylden burde ikke ligge hos meg eller andre piloter. Ansvaret ligger hos industrien selv.

Likevel ble skyldfølelsen sittende. Jeg ville gjøre noe med den, så jeg bestemte meg for å begynne på geofysikk og klima ved Universitetet i Oslo i stedet. Etter at jeg startet på studiet, begynte jeg å legge merke til Equinors reklamer for STEM-gapet. Som realfagsstudent på første år kunne jeg ikke unngå dem. De dukket opp overalt. Kanskje du har sett dem også?

De reklamene gjorde meg nysgjerrig: Hvorfor er et oljeselskap så ivrig etter å være venn med oss studenter? Og hvorfor nå?

Equinors markedsdirektør, Anniken Haugen Jebsen, sier at «de unge er 100 prosent av fremtiden». Og for å opprettholde sin «license to operate» er Equinor «nødt til å engasjere og kommunisere med denne målgruppen». Det er jo oss hun snakker om!

Hva om tobakksindustrien sto bak STEM-gapet?

De siste fem årene har Equinor brukt 833 millioner kroner på sponsorater rettet mot kultur, idrett og utdanning. Over en tredjedel av pengene har gått til avtaler med norske universiteter.

Er det da tilfeldig at nordmenn flest tror at 30 prosent av Equinors energiproduksjon er fornybar? I virkeligheten er tallet bare 0,8 prosent. Samtidig har Equinors konsernsjef, Anders Opedal, åpent innrømmet til Dagens Næringsliv at Equinor ikke egentlig har fulgt opp sine fornybarmål på flere år. Hvorfor er det da så viktig for Equinor at vi ser dem som en del av løsningen?

Historien gjentar seg ikke, men den rimer. Gjennom flere tiår sponset tobakksindustrien universiteter og studenter. Da er det verdt å spørre: Hva om tobakksindustrien sto bak STEM-gapet? Ville vi fortsatt kalle det et forsøk på å løse en kompetansemangel?

Vi er 100 prosent av fremtiden. Vi bestemmer.

debatt@universitas.no

Anmelderredaktør: Elisa Turcato Bakken
elisarbakken@gmail.com 418 43 948

ANMELDELSER

Universitas anbefaler



Ane Brun, Emilie Nicolas – «How Can I Hold Your Hand»
Vakkert popstykke servert på et glitrende sølvfat. Brun har allerede en solid fanbase som trolig vil vokse med hennes nyeste album.

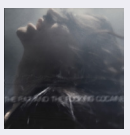

Iris Cailtwait – «THE RAT AND THE FUCKING COCAINE»
Et helt damekor av styrke er plassert inni denne bergensdama. Resultatet blir oppløftende på en ellers sløv novemberdag.

Universitas advarer



brvge – prettyboymusic
Chris Brown anno 2014 ringte og vil ha tilbake sitt slaskete uttrykk



Kordfløyel – «Høyt blir lavt»
Generisk, liksom-gammelmodig musikk som sparker grus inn i øregangene.

Plate:

Forvrengte forventninger

Mikroaggressjoner er som en kameleon i musikklandskapet. Flink til å etterligne, men vanskelig å skille fra omgivelsene.

Mikroaggresjoner

Hva: Album
Hvem: Møllspist





FOTO: MØLLSPIST

Møllspist kaller seg en «lurvete punketrio», og satser på tekster «i spennet mellom det sårbare og humoristiske». Dette grenselandet mellom sårbarhet og humor kommer godt frem når de synger om at «alle menn ligner sine fedre», og om jenter som er sørpefulle. Samtidig domineres lydbildet ofte av gitaren, slik at vokalene ikke alltid står i fokus. Møllspist hevder selv at bandet skal være deres tolkning av *grønsj* hvis det oppstod på 60-tallet. *Mikroaggresjoner* låner flere elementer fra støyrock, pønk og grønsj.

Låta «Tander» åpner albumet, og vet hvor den vil ta med lytteren. Men er dette virkelig et sted jeg vil bli med? Hvis jeg var ungdom på 60-tallet, ville dette lydbildet vært radikalt. Nå som støyrock har eksistert så lenge, får bandet en ekstra utfordring i at de må sette sitt særpreg på sjangeren.

Albumet blir mye mer spennende med låta «Redningsflåte», med klare innflytelser fra vise- og folkemusikk. Blant linjer som «Da himmelen åpna seg første gang» høres både fele og akustiske gitarer. Låta drar albumet i en mer norsk musikalsk retning, og hinter til at Møllspist kan bidra med andre idéer enn «The Velvet Underground med *grønsj*»

Låtene «Rett folk» og «Helgemeny» høres begge mistenkelig ut som noe bergensbandet Razika kunne lagd. Det er nesten så jeg kan høre linjen «Jeg var skulderen i din første hjertesorg» sunget på frustrert bergensdialekt.

Dette bidrar til følelsen av at produksjonen tidvis ikke samsvarer helt med hva låtene prøver å være. Skal det være lyttervennlige *pop-bangers*, eller «rå» låter med en intim, røff stemning? Gitarene og spesielt melodien peker mot det første, mens selve produksjonen og lydbildet peker mot det andre.

«Salt» er albumets høydepunkt. Den mindre forvrengte gitaren gir låta et mer dempet og ærlig preg. Det er en slags følelse av at gitaren synker, noe som underbygger den triste og hjerteknuste tonen til denne balladen. Gitaren, vokalen og trommene konkurrerer ikke om oppmerksomheten min, men glir heller sammen i noe helhetlig.

Mikroaggresjoner leker med spennende idéer, men albumets milde identitetskrise henger likevel som et bakteppe. Når de distanserer seg fra støyrock og heller dykker litt i andre sjangre, viser de hva de virkelig har å by på. Musikkverden har allerede The Velvet Underground og Razika. Nå er vi nysgjerrige på hvem Møllspist er.

Filip Eskedal
anmeldelser@universitas.no

Videospill:

USA på Playstation 5

For ein del av befolkninga er det større ting som har skjedd i 2026 enn Norge i fotball-VM.

Grand Theft Auto VI

Hva: Action-eventyrspill
Hvem: Rockstar Games
Hvor: PlayStation 5 og Xbox Series X/S



FOTO: ROCKSTAR GAMES

Forventningane til GTA VI har vore høgare enn til noko anna spel før. Det er 13 år sidan GTA V kom ut, og etter to utsettingar har Rockstar omsider levert oppfølgjaren. Resultatet er imponerande.

Gjennom historia følgjer vi hovudpersonane Jason og Lucia, som prøver å byggje seg eit nytt liv etter at sistnemnde blir prøvelauslaten. Med ran, biljakter og eit stadig meir innfløkt kriminelt miljø er det mykje som står på spel. Oppdraga byr på både action og dramatikk, og følgjer ein velkjend GTA-oppskrift. Dynamikken mellom Jason og Lucia er sterk, og skapar ei bra historie til spelet.

Men det er ikkje nødvendigvis historia deira som imponerer mest. Det er verda dei lever i.

For å kaste ut ein brannfakkel: Mange som kritiserer GTA-serien, forstår lite til ingenting av det han handlar om. Ein kan moralisere over valden, narkotikaen og kriminaliteten. Men bak kaoset ligg det ein samfunnssatire som fortener meir merksemd.

Spelserien har alltid vore ein satire over USA, eit land der det tidvis er vanskeleg å skilje verkelegheita frå parodien. Den amerikanske draumen blir teken til det ekstreme: Alle skal kunne skape si eiga lykke, og ingen skal få stå i vegen. Denne gongen går turen til Leonida, ein fiktiv versjon av Florida. Men kor fiktivt er det eigentleg?

Det tek ikkje lang tid før eg møter ein sjølverklært free thinker som fyller eit badebasseng på lasteplanet av pickupen sin med bensin. Når han får kjeft frå dei tilsette, svarar han at han ikkje skal late *the deep state* fortelje han kvar han skal fylle bensin. Han tenner opp ein sigarett og køyrer vidare. Og går i lufta like etter.

Hadde dette vore ein ekte nyheitssak der overskrifta byrja med «Florida man», ville eg knapt heva eit augebryn.

Det er slike møte gjer GTA VI til ei oppslukande spelverd. Rockstar har laga eit visuelt slåande spel prakka fullt med innhald. Det er lett å gløyme kva ein eigentleg skulle gjere når stadig nye distraksjonar dukkar opp på veg til neste oppdrag. Historia om Jason og Lucia blir nesten eit påskot for å utforske alt det absurde verda elles har å by på.

GTA VI finn kanskje ikkje opp GTA-serien på nytt, men Rockstar har teke det som gjorde forgjengarane så vellukka, og løfta det til eit nytt nivå. Alle desse åra med ventetid har resultert i ei spelverd det er vanskeleg å leggje frå seg.

Emil Kvebæk Øvretveit
anmeldelser@universitas.no

Vekas tilråding

Få eit rikare ordforråd

Hvem: Studentar Hva: Utfordre eige ordforråd Hvorfor: Danning

Nyleg var eg tilskodar til ein presentasjon der fleire av dei respektive som heldt framlegget sa «på ein måte» opptil fire gongar i same setning. I staden for å oppfatte innhaldet i presentasjonen, vart eg djupt fråstøytt av denne særs brysame språkvanen. Mi tilråding denne veka er difor å analysere og utfordre din eigen språkbruk. Er han repetitiv, smal, upresis eller rett stussleg? Ikkje ver vonbroten, det finst ei råd i vår kognitivt sviktande KI-tidsalder. Løysinga er i botn ganske enkel: litteratur, besøk hjå eldre slektningar og avislesing. Fordjup deg i ein Vigdis Hjorth-roman, snakk med mormora di om studietida hennar i Bartebyen på 60-talet og les Morgenbladet frå ende til annan før sundagskvelden. 2027-spådomen er klar: Original, overraskande og lett pretensiøs språkbruk.



Marius Moldsvor, journalist i Universitas

Ukas advarsel

Kondisjon på kreditt

Hvem: Kommersielle løpere Hva: Utstyr Hvorfor: Slapp av litt a'

Svetten renner, kilometerne telles, puls og forbrenning måles. Løpeturen på maks fem kilometer blir logget i Strava. Ikledd løpevest, Garmin-klokke og nye sko med karbonplate, sprader du fornøyd i alt utstyret sammen med løpekompisene dine. Naiv som du er kaster du penger ut av vinduet på disse duppedingsene. Interessen er større for konsumet enn selve aktiviteten. Du forsøker å kjøpe deg selv til bedre resultater og selvfølelse. Du løper sammen med en løpeklubb som ender turene sine på Grød i Markveien - du trener ikke til et mesterskap. Når ble løping en kommersiell aktivitet? Hva skjedde med å ta seg en joggetur i noen slitne joggebukser? Om ikke lenge er det en ny aktivitet som er i vinden. Løpeskoene blir satt på hylla, og du er klar for å svi av pengene dine på hva enn det neste blir.



Gyri Høiset, kulturredaktør i Universitas

TV-Serie:



FOTO: NRK

Peak Performance lanserer nytt *drop!*

Sesong 3 av Peak TV er, ifølge dem selv, blitt både «større og bedrere». Selv mener jeg bare én av påstandene er berettiget.

Peak TV

Hva: Humorserie på fem episoder
Når: NRK

Til orientering snakker jeg ikke om klesmerket. Jeg snakker om humorgruppen.

De to tidligere sesongene likte jeg godt. Episodene var basert på absurd, men gjenkjennbar og selvrefererende humor som harselerte med og spilte på helt dagligdagse hendelser. Metahumor på sitt beste spør du meg. Forventningene mine var derfor høye til deres nye påfunn, og om denne lagvise humoren fortsatt kunne spores. Spesielt spent var jeg på om jeg fikk et gjensyn med den hyperrealistiske teatergruppen som var til stede i begge de tidligere sesongene.

Spøkelser fra fortiden

Det er flere nye elementer i sesongen. De har blant annet laget en vignett til hver episode med en stil som ligner en blanding av introen til Real Housewives of Beverly Hills blandet med en overdreven Y2K-klesstil med plagg tilhørende noen som aldri la disse helt bort. Og nettopp denne, la oss være ærlige, *schtøgge* og fargerike klesstilen som de har gjennomgående gjennom hele sesongen, er noe av det jeg setter mest pris på ved Peak TV.

Episodene er også blitt betraktelig lengre, over ti minutter i forhold til rundt tre minutter som det var tidligere, og hver av episodene inneholder flere sketsjer. (Ja, PeakTV er beviselig blitt større). Dette gjør at overgangene mellom de mange sketsjene er noe nytt de har måttet ta hensyn til. Det har blitt påpekt at dette gir serien et preg som minner om den famøse serien *Ut i vår hage*, laget av Atle Antonsen, Harald Eia og Bård Tufte Johansen på tidlig 2000-tallet. Er dette et bevisst grep fra jentene, eller har NRK bare gitt de høyere budsjett?

Haltende overganger

For selv om overgangene er naturlige og henger sammen, blir de til tider litt vel haltende. Hver enkelt sketsj får ikke god nok tid til å bygge seg naturlig opp eller bli spilt helt ut.
Slik som i episode tre, som starter med en sketsj på en hipsterrestaurant. Det er såpass gøy med hipsterrestaurant som «kjører sin egen greie» at jeg vil se mer. For selv med mange gode elementer, blant annet en servitør med armene fulle av strek-tatoveringer som spør om gjestene har «hørt om konseptet før», føles det ut som at de haster gjennom sketsjen. Brått blir den ferdig idet den går over til en ny sketsj om en arbeidsplass som jobber med å finne kontorets nye klovn. Igjen et gøyalt konsept, men jeg som seer får ikke tid til å nyte sketsjen i sin helhet og savner et tydeligere sluttpunkt eller en punchline. Derfor er det forfriskende at de har viet hele episode fire til en helhetlig sketsj, slik at vi får se litt mer av «gamle» Peak TV sin struktur. En struktur jeg kan like.

Fordummende retorikk

Enda en ny ting i denne sesongen er gjesteopptredener av kall det, mer kjente skuespillere, som Anders Baasmo. Men er dette nødvendig? Står de ikke stødig nok på egne ben? Jeg synes absolutt de gjør det.

Peak Performance tilfører et originalt materiale til humorverdenen, og spesielt gode er de til å ta samtiden på kornet. Som i episode to som inneholder en parodi på oppbyggingen til et typisk dokumentarformat. «Dokumentaren» handler om en kjørelærer som stiller «fordummende retoriske spørsmål», en hersketeknikk vi alle kan kjenne oss igjen i. Peak TV-jentene er altså fortsatt gode på metahumor. Og selv om humorgruppen ikke bruker punchliner slavisk, noe de tidligere har uttalt at de ikke er så opptatt av å forholde seg til, er det absolutt noen gode kommentarer i alle episodene.

Befriende humor

Gjennomgående er det en humorserie med en gjeng som ikke skriker «se på meg og le». Slik føles latteren aldri tvungen gjennom de nisjete sketsjene, og det er godt gjort. I tillegg er det befriende at de først og fremst gjør det de synes er gøy, og ikke skal tilfredsstille en seer. Sketsjene har i de tidligere sesongene ikke føltes påtrengt, og det fortsetter de med i sesong tre.
Selv om jeg ikke synes sesong tre nødvendigvis er «bedrere» enn de tidligere, holder de seg til den gjennomførte og ukonvensjonelle sjargongen slik som tidligere, og det gjør at også sesong tre lett er verdt en titt! Og min favoritt fra sesongen? Siste episode, der får vi faktisk et gledelig gjensyn med teatergruppen!

Helene Sæterdal Semb
anmeldelser@universitas.no

Kulturkalender uke 48 & 49

28/11 Onda Odara på Melahuset

Venner av redaksjonen tar over sjarmfulle Melahuset for en kveld tettpakket med kulturelt påfyll. Klessalg står på programmet, i tillegg til boklansering og kunstutstilling. Det er med andre ord mye å ta fatt i. Musikken lar seg heller ikke vente. Det blir konsert med Tombola, kjent for å videreføre neo-soul rytmer fra tidlig 2000-tallet. Heriblant ligger også en musikalsk overraskelse og venter. Videre utover kvelden hoppes det fra dj til dj, før dørene stenges en gang etter midnatt.

Hva: Event
Hvor: Melahuset (Mariboes gate 8)
Når: Lørdag 28. november



3/12 The Last Temptation of Christ

Det er noe rart med juletradisjoner, hvordan de kan oppleves så rigide og satt. Men det er aldri for sent å tillegge nye ritualer. Selv ikke i møte med Jesus. For han er formet gjennom mange, også i filmkunsten. I regissør Martin Scorsese sin kultfilm fra 1988 møter vi en ung og intens Willem Dafoe som Guds sønn. Et menneskelig portrett som ble ansett som kontroversielt den gang da. For her er han proppet med allskens menneskelig føleri som begjær, frykt og tvil. God fornøyelse.

Hva: Cinema Neuf
Hvor: Chateau Neuf
Når: Torsdag 3. desember



5/12 Vepsestikk på Blå

Universitas har tidligere anbefalt dette unge bandet. Fulle av x-faktor, snert og råskap skaper de et friskt lydbilde i sin eksperimentering med jazz og rock. Deres nyeste album *Hjertestikk* har allerede rukket å bli møtt med en strålende anmeldelse i kringkastningen. Det pekes mot en ærlighet, sårbarhet og et band som for alvor tørr å fremvise noe helt eget. Faktorer som lover godt for en sen kveld på Blå. Prøv å ikke lytte ihjel albumet før den tid.

Hva: Konsert
Hvor: Blå
Når: Lørdag 5. desember



Kjærlighet i lenker

I ukens avis kan man lese hvordan man skaffer seg en date nå som kulden setter inn. Vi i ad-notam-redaksjonen er skeptisk til unges datingkultur av mange grunner, men det er spesielt et begrep vi biter oss merke til som går igjen blant dagens unge. «Cuffing-Season».

Vi kastet bort nøyaktig null tid med å samle de største hjernene på feltet, for å gi oss, og dere, den dype og nyanserte innsikten man noen ganger faktisk har krav på.

En av de mest kristiske stemmene til trenden er Onkel Politi selv, sjefs-gris Politimester C. Bastian. Han mener trenden skaper uimøtegåtte forventninger.

– Vi i onkel politiet er de eneste med myndighet til å legge slynger i jern! At noen andre skal gjøre det bryter med voldsmonopolet! Så ikke tro det blir noe køffing uten at vi er involvert!

Påtroppende Grønn Ungdom-leder Hulken jr. er derimot svært positiv til trenden, og mener onkel politi bør ta seg en bolle.

– Det er jo på mange måter vårt eksistensgrunnlag å kunne «cuffe» oss til ting som
trær eller hverandre.

– *Hva sier du til at politiet mener de er de eneste som bør kunne «cuffe»*

– Vettafaen, 1312 ellerno… En annen kritisk stemme er en eller annen uteligger vi fant festet til et takkrennerør med et rustent håndjern.

– Hjælp! Hjælp mæææ! Jeg sitter fast!

Vi ko m oss fort unna, men entusiasmen kunne knappt nok vært tydeligere. Om vi vil det eller ei er nok «Cuffing-Season» *soon upon us, as they say.*

Royal

Ukas studentvin



SUMARVIND: Dagane blir kortare, stressnivået aukar og eg lengtar etter tida da vi tok oss tid til ein pust i bakken. Akk, vel! Denne kjølige novemberdagen opnar me ei flaske kvit grenache blend. Det duftar av blomar, fersken og pære. Smaken som treffer oss er frisk og skarp, som eit vindkast ein varm sumardag. Den mjuknar til nokså fort, og fyller ganen med ein fyldig smak av moden frukt og urter. Gjer deg sjølv ei teneste, inviter nokre vennar heim og lag dykk eit hyggeleg måltid i lag. Opne nokre flaskar god vin. Dette er eit ganske så godt kjøp, spør du meg. Nokre vil argumentere for at prisen er for stiv, men eg forsøkjer å treffe eit breitt publikum her. Eksamenstida er heller ikkje tida kor lommeboka blir køyrt hardast. Og frykt ikkje, snart er det heile over, men husk å gjere rom for litt hygge oppi det heile.

Vinvurderingen skjer i samråd med redaksjonen i Universitas.

Dom. de Sulauze Galinette Blanc 2024

Pris: 254,90 kroner
Land: Frankrike, Provence
Alkohol: 12,00 prosent





Gyri Høiset,
vinanmelder i Universitas

Klagebrevet av Ulrikke Riksvei

Baksideredaktør: **August Søreide**
august.soreide@gmail.com 960 44 771



På Carl Berner får du det lille ekstra

Steinras, iskald dusj og kakkerlakker. SiO kan begynne å kapitalisere på de stadig nye opplevelsene ved Carl Berner Studenthus.

Ny uke, ny overskrift om Carl Berner Studenthus i Universitas. Denne gangen er det … trommevirvel: kakerlakker! Jeg begynner å lure på om studenthuset har en egen abonnementsavtale med nyhetsavdelingen i Universitas. Kanskje fast spalteplass?

Carl Berner klarer rett og slett ikke å *catch a break*.

Skal vi oppsummere Carl Berner*loren* det siste året, begynner det å ligne manuset til en katastrofefilm med altfor lavt budsjett. Først var det steinras utenfor blokka, som nylig kunne feire ettårsjubileum. Så forsvant varmtvannet: «Tok nettopp en *ice bucket challenge* i dusjen.» Og nå har produksjonen bak SiO Carl Berner bestemt seg for å introdusere en ny karakter: kakerlakker.

Det var enda godt. Vi trengte tross alt litt spenning. Det begynte nesten å bli litt kjedelig fra Carl Berner.

SiO tar i det minste fullt ansvar for underholdningstilbudet til studentene, og det skal de få cred for. Men jeg mener det er på tide at de eier dette fullt ut og går inn for en total *rebranding*. Når man besøker nettsidene deres i dag, blir man møtt med følgende beskrivelse:

«Her bor du like ved et av Oslos mest pulserende knutepunkter og har kort vei til alt. Frister det yrende utelivet på Grünerløkka, det trivelige lokalmiljøet på Torshov og Sagene eller grøntområdene i Ola Narr-parken? Fra Carl Berner Studenthus har du alt i gåavstand.»

Nydelig. Poetisk, nesten. Men som boligannonse kan den faktisk forbedres, fordi SiO glemmer sine sterkeste salgsargumenter. Jeg foreslår heller denne teksten:

«Velkommen til et sjeldent objekt midt i Oslos mest pulserende økosystem! På Carl Berner har du umiddelbar nærhet til alt: kakerlakker på besøk, forfriskende kaldtvann i dusjen og autentisk steinras i nærområdet. Frister det yrende dyrelivet på Grünerløkka, eller vil du heller utforske den lokale faunaen hjemme på rommet? Fra Carl Berner Studenthus har du alt innen én meters rekkevidde. Her får du en uforutsigbarhet du ikke finner andre steder, til den nette sum av rundt 7000 kroner i måneden. Strøm, vann og akutt eksistensiell krise inkludert.»

Kanskje burde SiO også vurdere å endre navnet. «Carl Berner Studenthus» høres tross alt ut som et sted man faktisk kan bo.

Carl Berners overlevelsessenter høres langt mer passende ut. Eventuelt innføre en ny ordning: Squid Games: *Carl Berner editon*

Konseptet: Studenter kan melde seg for å bo der et *helt* år. Overlever de, får de slettet studiegjelden sin.

Jeg vil faktisk gå så langt som å si at det er på tide å tenke enda større. Hvis SiO først skal drive med opplevelsesbasert utleie, bør de legge en tydelig plan for neste sesong.

Mulige nye innslag for beboerne: En brannøvelse som ikke er en øvelse? Hår i alle slukene som standardinventar? Lava på gulvet i vaskekjelleren? (morsom fredagsaktivitet!), eller en utmagret bjørn i oppgangen?

Mulighetene er uendelige, og her er det kun kreativiteten som setter grenser. For å være helt ærlig burde SiO ta ekstra betalt for dette. Det er tross alt ikke alle studentboliger som kan tilby en så komplett adrenalinstimulering inkludert i husleia.

Jeg vet i alle fall at beboerne og resten av Oslos studenter venter i spenning på hva som blir neste trekk.

KVISS-KIRIAN

1. I hvilken fiktiv by foregår handlingen i GTA VI?
2. Hvem er Oslo Arbeiderpartis ordførerkandidat til neste års kommunevalg?
3. I hvilken hageby foregår handlingen i «Champagnesosialistene», en kommende NRK-serie fra gjengen bak «Hvite gutter»?
4. Hva er en champagnesosialist?
5. Hva heter kulturredaktøren i Morgenbladet?
6. Hva er fønix, norzola og kraftkar eksempler på?
7. Hva er Savile Row kjent for?
8. Hva er Four-in-Hand, Windsor, Pratt og Prince Albert?
9. Hvilken norsk musikkduo har laget hits som «Eple», «Running to the Sea» og «What Else Is There?»
10. Bjørnstjerne Bjørnson skrev teksten til «Ja, vi elsker dette landet», men hvem skrev melodien?
11. Hvilken nobelprisvinnende økonom skrev «Thinking, Fast and Slow»?
12. Hvem skrev boken «Å tenke med Zapffe»?
13. Omtrent hvor mye honning produserer én bie i løpet av dens levetid?
14. Hvilket arkitektkontor har blant annet tegnet Operahuset i Oslo og Bibliotheca Alexandrina?
15. Mellom hvem foregikk den peloponnesiske krigen?
16. Hvilken general brukte elefanter for å krysse Alpene under den andre punerkrigen?
17. For hvilken film fra 1991 vant Anthony Hopkins Oscar for beste mannlige hovedrolle?
18. Hvilket land ble nylig gjeninnsatt som vinner av Afrikamesterskapet i fotball i 2025?
19. Hvilket år er det snakk om? FN markerer 8. mars for første gang, Norge innfører forbud mot å reklamere for alkohol, Jan Eggum gir ut sitt selvtitulerte debutalbum og Flåklypa Grand Prix har premiere.
20. Hva forbinder disse? Laser; GIF; scuba; IKEA; captcha.

1. Vice City. 2. Birgit Skarstein. 3. Lille Tøyen hageby. 4. En velstående person med en borgerlig eller luksuriøs livsstil som samtidig sluttet sosialistiske, venstreorienterte eller grønne verdier. De «stemmer rødt og lever blått». 5. Bernhard Ellefsen. 6. Norske bilnummerskilter. 7. En skreddergate i Mayfair i London kjent for skreddersydde dresser. 8. Slipsknuter. 9. Røyksopp. 10. Rikard Nordraak. 11. Daniel Kahneman. 12. Dag O. Hessen. 13. Omtrent 0,8 gram (1/12 av en teskje). 14. Snøhetta. 15. Athen og Sparta, sammen med deres respektive allierte. 16. Hannibal Barca. 17. The Silence of the Lambs. 18. Senegal. 19. 1975. 20. Ord som egentlig er akronymer.



av **Kirian Helgeby,**
kvissmaster i Universitas

SVAR/DOM

0–4. Student ved Honors Statsvitenskap: Det er ingen skam å feile her og der, men med så mange feil som dette er det kanskje på tide å trekke seg ut av quiz-gamet sjef.

5–9. SiO Styreleder: Imponerende gjennomført! I likhet med byråkratiet er ikke besvarelsen perfekt, men vi setter pris på det noble offeret å kutte egen poengscore i to for bedre utjevning

10–14. Palestinademonstrant: For en god sak du kjemper for! Nesten alt i ressonomentet ditt er riktig og! La oss håpe at du skjerper de siste småfeilene slik at man får noe annet enn vage pressemeldinger som svar!

15–20. Mannlig studentsøker: Gratulerer, dette er en god prestasjon! Vi er ikke sikker på om du faktisk har svart riktig, eller om du har fått noen bonuspoeng, men det får være et problem for dem som leser NOU'er.

Tegneserie

av **Jesper Solomon**

